

וזו ביאור המשנה וכלה על הדרך שכתבו הלכה היא. ודברים שנכנסו תחתיה בגמרא אלו הן.

אל"פ שבית החיצון שהוכרנו א בית הסתרים הוא אצל טומאת שרץ כמו שכתבו מכל מקום למטה ממנו כל שהתעורר יושבה ונראת גלוי הוא אצל טומאת שרץ ומטמאת במגע שוב, אע"פ שקומטו של זב נקרא בית הסתרים כמו שיתבאר למטה ואף זו תאיל וכשעומדת אינה נראית היה לנו לומר שבית הסתרים הוא אינו דומה, שקומטו של זב אינו מגולה אלא על ידי החזק אבל זו מתגלית תמיד מאליה.

7

כבר ביארנו שהאשה שלמטה שכבת זרע בחור שלש עונות מטמא וטומאתה כטומאת ראית קרי באיש. ומכל מקום אע"פ שבאיש אינו מטמא עד שיצא לחוץ באשה מטמא תכף שנעקר וזו לבית החיצון. וא למדת שטומאת שכבת זרע באשה זר משום נוגעת הוא שוריי טומאת בית הסתרים אינו מטמא במגע, ואע"פ שבמשא מיהא מטמא ה' הרי קרי אינו מטמא במשא, אלא מתורת ראיה, ואין כזה חלוק בין פלגות למשמשת אלא אין בטילה לשמישה ופליטה אחר כן הדין כן, ומעשה אין טומאת זו אלא כבת שלש, ושבירתה ביאה ובביאה כדרכה אבל כפחותה מבת שלש או גדולה שלא כדרכה ח אינה מטמא אלא מצד מגע ונגוע שנגעה בחוץ, וטומאת זו אינה אלא טומאת ערב. אפילו שמשו שניהם טמאים טומאת ערב לבד ושניהם ראשון לסומא, ומכל מקום כל ששמישה ונתהפכה בשעת חשימה אפילו המכילה במטה, ר"ל שלא הולכה ברגליה, אסורה בתרומה כל שלשה ימים, שאי אפשר שלא תמליט אחר שנתהפכה אבל אם לא נתהפכה אימשה לה בלא פליטה וטובלת ביומה ואוכלת בתרומה לערב, ואם לא נתהפכה אלא שהלכה ברגליה חוששין לה מספק כל שלשה ימים, ואסור שהפליטה מטמאה משום ראיה הרי היא מטמאה בפנים כבחוץ כמו שבארנו ומטמאה במשחו וכן פליטתה סותרת יום אחד, וכבר ביארנוה במדק בנות כותיים א.

[והי מה, א] בתוספות י כתבו שמאחר שאין י דנין את הפולטת כראיה וסותרת וכן אנו דנין עכשו כל הנשים ככותב אם שמישה ואחר כך ראוהה אינה יבילה להתחיל לספור שבוע נקיים עד שיעבדו שש עונות לשמישה, שהלכה כרבנן שאמרו במסכת שבת י דכל שש עונות פולטת, והרי כלן מתהפכות אם זו הלכות ברגליות וראוי לחוש לפליטה ופליטתה סותרת כל מגינה מחשש שמא ביום זה פלטה, וכן תגויגו בכל גלילותיהם, ומכל מקום גדולי המפרשים זו חולקין עליהם וכתבו שלא נאמר כן אלא לענין סהרות אבל לביחה אינה סותרת, ומה"ז שאמרו זו דבר הגורם

(א) כפודש משונו. (ב) מג. א. ג. מ"ג. א. ד"ה הוב. (ד) בורר שחור. (ה) מ"א. (ו) כדאי ללמ מ"א. (ז) כדאי לעל לג. א. (ח) כדאי יבנות לה. (ט) כשיטה הראב"ד בהנחת ה"ל תרומה מ"ז ה"ז. (י) והטבילה במטה. (יא) לג. א. (יב) ע' תומי ויעל לג. א. ר"ה ראה. והרשב"א בתי הבתיה"ב בת ז' סעף ה' סוף ע' קמ כ"כ בשם רבנו יצחק הלמן בעל התוספות. (יג) צ"ל. שאנ"י. (יד) טו. (טו) בורר שצ"ל. מ"י. (טז) הראב"ד בשו"תיו כי"כ והרב"ן והרשב"א שם ודבגו כי זכרי הראב"ד כמגונו הוא הוסיף עליהם כדרכו בהבא את זכרי הדאשונים. (יז) כי שחור ועל. והביאו ראיה מה"י. (יח) לעיל לה. א.

סותר שאינו גורם אינו סותר ותנאי מה גרם לו זובו שבוע לפיכך סותר שבוע קידורו יום אחד לפיכך סותר יום אחד, ואפילו קושי אינו סותר כיון שאינו גורם עכשו כל שכן פולטת שאינו גורמת טומאה ולא איסור לכעלה לענין חשמיש שהרי בעל קרי מותר בחשמיש כדאיזא בפסחים א פרק אלו דברים ואם כן דיה ככועלה ואף היא מותרת בחשמיש אע"פ שפלטה ומה שאינה אסרה בחשמיש היאך יסור אלא אין פליטתה סותרת, וכן ראה מה שאמרו ב כובה ואחר תוסה אחר המעשה הסותר אלא שאמרו תבמים אסור לעשות כן שמא תבא לידי הספק, ואם איתא מאי שמא ודאי סותרת היא שאי אפשר שלא תפלוט, ואם תאמר כשלא נתהפכה. י רוב נשים מתהפכות הן, וכל שכן שההלך מצוי בהן, וכן שאין ראוי לומר ו שלא היה מותר לשמש אלא על מנת שלא תתפוך, וכן שבפרק המפלה ז אמרו בטועה בעשרין חדו חשמש, והיאך גמרש חשמש ולא תתהסך אם עז שלא תזוז ממנתה, ומכל מקום באלו תירצו קצת אחרונים ש שאחר גמר והשפור אינה סותרת מאחר שמקצת היום ככלו דדם נדה אינו סותר אף לבית שמאי דאית לזו שימור באחד עשר כמו שיתבאר בסוף המסכתא, כל שכן שתקרי אינו סותר אחר סותרה ועיקר סותרת שכבת זרע אינו אלא מפני שאינו קרויים נקיים, ומה שהקשו בפרק בנות הבתולים א הסותר כל שבוע דמשמע שאפילו מפרה כל שבועה שכבת זרע סותרתם, פירוש בראיה כלילה קודם שמור של מקצת היום אבל לאחר שמור של מקצת היום לא ידלא אלים מדם הנהה לבית שמאי, ומכל מקום ראיה שכתבו בה גדולי המפרשים חזקה הרבה להחריג, ומכל מקום אין הם י מודים שאם כבדה את הבית יפה מורה והולכת מיר, ובמו שאמרו במסכת מקואות י האשה ששמישה את ביהה וירדה ומבלה ולא כבדה את הבית הרי היא כאלו לא טבלה, אלמא דא כבדה את הבית טבילהה טבילה, ופירוש כבוד הבית שקעוה יפה יפה, ולשנא מעליא נקט, ומתוך כך דיגיל אדם בכיתו לקח יפה יפה ולרוחץ שם במים תמין לצאת ידי ספק, ויש מפרשים זו כבוד הבית ממש מפני שהכבוד מפליטתה, ותכל הוא.

כשם שהגדה הזובה ושומרת יום נגד יום מטמאות בפנים כבחוץ כך היולדת מטמאה בפנים כבחוץ, ושנא תאמר זו מה הוצרכה ואם בימי נדות ילדה הרי היא בכלל נדה ואם בימי זובה הרי היא בכלל זבה, לא נאמרה לענין דם, כל שאנו סוברים אי אפשר לפתחת הקבר בלא דם כך הוא, אלא שאינה שניה לענין דמים אלא לענין ולד ולדעת האומר אפשר לפתחת הקבר בלא דם, ובגו שילדה בלא דם ואין כאן טומאת דמים אלא טומאת לידה ולמד שמכיון שיצא ראשו חוץ לפירודו, ר"ל

(א) טו. ב. (ב) לקמן טו. ב. (ג) כן דחה הרשב"א בתי את ראית הראב"ד. (ד) ה' זה של רבנו הוא ולי ברשב"א ולא בתוה"ב. (ה) והרב"ן סובר שההלך מולס הכל כדאי עיי"ש. (ו) ה"ה זה כי הרשב"א שם. (ז) לעיל כט. ב. (ח) ר"ל. מ"י. (ט) ע"כ א. הבונה על רבנו יונה שהרי ה"ה כי הרשב"א בתי ובתיה"ב שם כשם רבנו יונה. (י) ע"כ א. (יא) לעיל לג. ב. (יב) גם הרשב"א בתי"ב וז"ל: ונבואי שובני הרב א אבהם סבריעין כפספ"י. (יג) ר"ל חטמות. (יד) מ"ה מ"ז. (טו) הרשב"א בתוה"ב בית ז סוף סעף ה' כי מ"ה בשם יש מפרשים, ולא דחה פירושם. (טז) כן פסק גם הרמב"ם ע' ה"ל איסורי ביאה מ"ה ה"ג ובתיה שם, ע"כ מודע לא כי הרמב"ם דין זה שהוציא ראשו חוץ לפירודו שהיא מטמאה טומאת לידה.

גם בדבר שאינו מקבל טומאה גם לדעת המחמירים, כלפי דין אין זה אלא ספיקא דדינא רחוק וחזי לאטרופא לס"ס, ואמנם עיקר ההלכה נוטה יותר למש"כ גדולי אחרונים להקל ובתוכו ג"כ הגאון מהר"ס אריק במנחת פתים.

1. איברא מש"כ הגאון הזה להקל אפילו בדבר המקבל טומאה אם הוא פחות מכגריק אפילו בקנח דבר זה אינו נראה להלכה.

2. אמנם עלינו לדעת דכבר אמרתי בכמ"ק מנסיון רב דמה שאשה אומרת פתם שלא הרגישה עדין לא מספיק להקל משום שלא הרגישה בקנח וכיו"צ דמן הנסיון של מקרים אין ספור דאם חוקרים אותם שוב אין יכולים להעיד שלא הרגישו ויתכן שכן הרגישו אך מחמת טמטום הלכ נדמה להם כן, ע"כ לענ"ד דאין להקל אלא אם נחזר מתוך דבריה בירור גמור שלא הרגישה ומה גם שכי' הגאון תשורת שי לאבד רגש ההרגשה בנשים, כתבתי כ"ו מפני כ"י שחשוב לי, ובלי עיון כעת בספרי הפוסקים. והרני דושי"ת, מצפה לרחמי ה'.

סימן קפב

ב"ה.

כבוד ידידינו חז"נ מופלג סאד בתורה וזכה ומוכה אחיו עמו אשרי לו כש"ת מוחרר אשר אנשיל שעתר שליט"א בעמחים בנה ביתך.

אחדש"ט וש"ת באהבה,

לזכרון קבלתי ממכזו מג' פי' ויאל, ואשר הזיע כ"י לפני עני באשה שהפילה כמה חמיכות אחרי מ' יום ונמשך הפלטה ג' ימים שיאל חמיכה בכל יום או איזה חמיכות וציוס ה' הוצרכה לרופא לנקות רחמה עדין ממה שנשאר בפנים והאשה הלכה לטבילה אחר י"ד יום מיום ג' של הפלטה, והספק צידו דמר אם היטה לריכה להמתין הי"ד יום מאותו יום שהרופא הי' מנקה רחמה ונמצא שלא עלתה לה טבילה דהרי מצואר ציו"ד פי' קצ"ד דבהפילה ספק א"א לה לטבול עד י"ד משעה שהפילה, ואם טבילה לא עלתה לה.

ראשיב בעניי בקיבור הנה מש"כ כבודו דדרכו להורות כה"ג ציאלו חמיכות כמה ימים למנות הי"ד יום מהחמיכה אחרונה בודאי יפה הורה לכתחלה עכ"פ, אבל לא כמו שקובר כ"י שזה יוצא להלכה ממה שמצואר פי' קצ"ד פי' לענין שליח שלא יצאה כולה ציוס ראשון דמוניס

הי"ד מיוס שני דודאי שליח כ"ה דהוא שק ההריון, ואין שליח בלא ולד, אנו חוששין דילמא יאל הרוב או הראש ציוס שני, ואף דהוי ס"ס דילמא זכר כ"י מוס' צ"ק י"א ע"א דציוס מ"א הוי ס"ס להחמיר ואף דכבר הערומי במק"א דבזה"ו לא שייך זה דהא אנחנו מטמאין ממילא גם דס טוהר, מכ"מ נשאר הדין, או דאנו מחמירים בכל אופן בס"ס עיין חוס' נדה כ"ט ע"א תשב, דחכמים ראו להחמיר כאן אפילו בס"ס.

אבל נדון דילי' הוא יותר הנדון של הפילה חמיכה דכן הדרך במקרים אלה, והיינו המצואר שס ס"ג דחמיכה שקרועה ויש בה עגס, ואם אין בה עגס אינה טמאה אלא בשפיר כמצואר צפ"ת שס ס"ק ו' בשם תשובת מעיל נדקה פי' מ"ו.

והשתא אם ראו שאין בה עגס א"כ אין חשש ולד כלל, ואפילו לא ראו ונשאר ספק, כבר כ' צנוצ"ק קוס"י ס"צ דרהיעת הש"ס נדה כ"א ע"ב וסוגית הראשנים משמע דמספק אין חוששין לעגס, ועוד אפשר להוסיף קצת דאם ראו ברור שהחמיכות הללו לא הי' להם שום נטי' ללגן אלא היו אדומים כדס הלא אימא בש"ס דדוקא בחמיכה לצנה חוששין וכמצואר ג"כ ברמב"ם פי"י מאיס"ב, ונהי דהטור פי' קצ"ד כ' בין אדומה בין לצנה והכי קיי"ל להחמיר היינו משום שאין אנו משוין אותנו בקיאים במראות, ועיין הי' בהה"מ וכ"מ שס, מכ"מ הוא בגדר ספק, מכל הלין טעמא יראה דעכ"פ איסור לא נעשה בזה.

ולענין טבילה עוד פעם אם צרור דעד יוס שלישי יאלו רוב חמיכות אפשר לצדד להקל יע"ש ס"ט, אבל אם גם זה ספק יראה שלחומרס טבול עוד פעם כמש"כ כעין זה צנו"ב שס דהרבה החמירו בזה גם בס"ס, מכ"מ לענין ברכה מסופק אני אם תנצך על הטבילה.

והרני דושי"ת באהבה, מצפה לרחמי ה'.

סימן קפב

7 ב"ה, ו' ניסן תשנ"ו לפ"ק.

כבוד ידידינו הרב הגאון טו"ט נכבד ומפואר ר' אליהו שלזינגר שליט"א רב שכונת גילה מקרה ירושת"ו.

אחדש"ט וש"ת באהבה,

יקרתו קבלתי ורב תודה על ברכותיו לקראת יו"ט של פסח הבעל"ט ויה"ר שיתקיימו כולם, וזכה,

כח] מותר לאיש ואשתו לאכול מאותה חבילה של עוגיות וכדו' מכיון שאינה מיוחדת לאדם אחד.

סימן קצ"ז

א] אשה שעשתה הפסק סוהרה בתוך הימים שפולטת שכבת ורע אין צורך לעשות כן שוב קודם התחלת ה' נקיים.

ב] לכתחילה אין לעשות בדיקה לאחר שקיעה, ואם עשתה כבר בדיעבד יש מקום להקל. (ע"פ שיטתו באג"מ)

ג] אין צורך שבדיקת הפסק סוהרה תהיה ממש סמוכה להתחלת ה' נקיים.

ד] מצאה דם על עד הבדיקה במקום שלא נכנס לתוך גופה אם יש לה מכה בידה יש לתלות בה ותהיה סוהרה.

ה] אשה שבדיקה את עצמה קודם נץ החמה לבדיקת שחרית, אי היה אחר עמוד השחר מוזני בדעיבה.

ו] רחפא שהוריק ורע לתוך האשה בימי ה' נקיים אין להושיבה כפולטת ש"ז מאחר ואינו אלא מעט נכנס עמוק לתוך גופה.

ז] חרשת שיכולה לעשות בדיקות מוזני אלא שתראה אותם אחר לפיקות.

ח] בימי ה' נקיים יש לפרוס סדינים לבנים על מנתה אע"פ שלובשת בגדים תחתונים לבנים.

ט] אשה שבדיקה את עצמה בזי' בלילה, בשעת הרוק גדול ז"י כשר בדעיבה.

י] אשה בימי האבילות יכולה להחשיב את אותן הימים כימי פולטת ש"ז ויעלו למנין.

יא] כשנאבד עד הבדיקה ולא הספיקה לראות את מראוה אין לחשוש שהיה טמא, אולם אם ראוה אותו והיתה מטופקת בכשרותו ואח"כ נאבד צדיכים לתחמיר. ואם לפי דעתה היה סוהר המראה יכולים לסמוך עליה.

יב] שכחה לחסור את המוך הרוק ועשתה את בדיקות הי"ג אם המוך יצא נקי יש להכשיר את כל הבדיקות, והיה אם נשאר בגופה הדייפריעם (Diaphragm).

יג] כשיש צורך לאשה למרוח משהו לבנה באותו מקום אין צריך לחוש שהמושח תפריע למראה הבדיקות.

הר"ג' י' אהרן ב"ר צ"ג א"א
 רשומי אהרן פ"ק מ"א"ו ב"ג צ"ג

י"ד] האיסור של מציגת הכוס הוא דוקא במשקים חשובים כמו משקה אלכוהולי (Cocktail Drink)

טו] האיסור לשגר כוס של ברכה לאשתו הוא לאו דוקא י"ן אלא היה לחמר מדינא.

טז] מה שכתב הרמ"א להזיך לבעל לשנות את משקה אשתו לאחר שהורק לכוס אחר אין הכוונה לנהוג כן לכתחילה, אלא שאם נעשה שלא בכונה או מותר.

י"ז] אף אם הוריק הבעל מבקבוק קטן של משקה לתוך כוסו, אשתו מותרת לשנות את השאר מכיון שהבעל לא שתה ממנו ממש.

י"ח] אם האשה שתתה מכוס ואחריה שתה משהו אחר עדיין אסור לבעל לשתות ממנה אם הכוס מיוחדת לאשתו.

י"ט] אין לבעל לאכול שיירי מאכל של אשתו ואפילו אם הוריק לכלי אחר מכיון שניכר במאכל עצמו שהוא שייריים של אשתו ואינו דומה לשיירי משקה וכן להיפך.

כ] במקרה שהיו שתי חתיכות בשר על צלחת בעלה ורק אכל אחת מן רשאת אשתו לקחת את החתיכה השניה ולאכולה על הצלחת שלה.

כ"א] אשה נדה שרצה לשיך כשבעלה נוכח אין הבעל מחוייב למחות בה.

כ"ב] רשאי הבעל לקחת תינוק מעל ברכי אשתו כשהיא נדה.

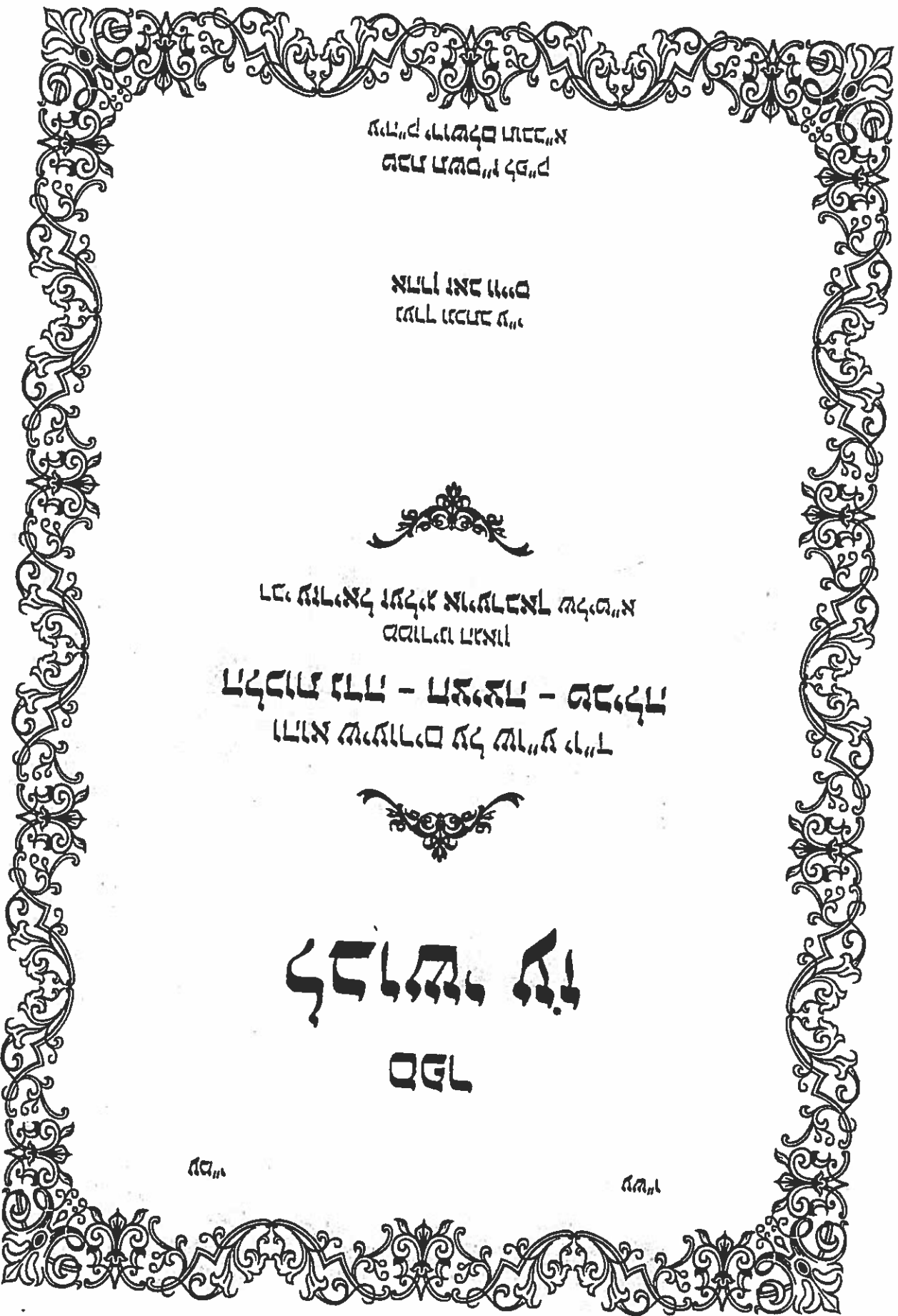
כ"ג] כשעה שמדברת אשתו בטלפון רשאי הבעל להגביה את החוט (Cord) כשצריך לעבור.

כ"ד] מותר לאשה לפתוח את ברו המים (Faucet) לבעלה בכדי שיוכל לרחוץ במים כשהיא נדה.

כ"ה] אין להקל בדיני ההרחקות לכלה שטמאה מדם בתולים חוץ ממה שכתב להר"א בפוסקים.

כ"ו] רשאי החזן ליתן הכתובה לכלה גם כשהיא טמאה, מאחר וזה חלק מסידור הקידושין וז"ל בריב"ג.

כ"ז] אין איסור בוזיקת תפץ לאשתו נדה כשעומדים רחוק הרבה זה מזה, ואין בזה דרך חיבה.

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ
א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ
א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ
א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ - א"ח וק"מ וק"מ וק"מ
א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

א"ח וק"מ וק"מ וק"מ

יא (א) הפולטת שכבת זרע בימי ספירתה אם הוא תוך ו' עונות לשמושה סותרת אותו יום לפיכך המשמשת מטחה וראתה אחר כך ופסקה אינה מתחלת לספור ז' נקיים עד שיעברו עליה ו' עונות שלימות שמא תפלוט לפיכך אינה מתחלת לספור עד יום ה' לשמושה כגון אם שמשוה במוצאי שבת אינה מתחלת לספור עד יום

מקור דין טומאת הפולטת מה"ת
ושטומאתה מדין רואה

א הפולטת וכו': מקור דין השו"ע הוא מהא דמה"ת אשה שפלטה ש"ז טמאה, וילפינן לה מהא דבסיני אמר משה לישראל (שמות י"ט ט"ו) היו נכונים לשלושת ימים אל תגשו אל אשה, והיינו כדי שלא תפלוט ש"ז ותטמא [ע"י רש"י שם]. ובגמ' ל"ג. מספק"ל אם טמאה מדין רואה, או דטמאה מדין טומאת מגע, ונפ"מ אם פלטה אחר שהתחילה ספירת ז"נ, אם סתרה יום אחד כדין טומאת קרי, או דהוי כטומאת מגע שאינה סותרת. וכתב הרא"ש (פי"א) שם דמאחר דלא איפשטא כעין יש להחמיר דסותרת יום אחד, וכן בגמ' מ"ב. בעא מיניה רב שמואל בר ביסנא מאביי, אי רואה הוי או נוגעת הוי וכו', אמר ליה רואה הויא, אתא ושייליה לרבא וא"ל רואה הויא, אתא לקמיה לרב יוסף וא"ל רואה הויא וכו', ודעת הראב"ד בתשובה דלא אמרו פולטת אלא לטהרות בלבד, אבל לבעלה אינה סותרת, והרא"ש שם דחה דבריו, וכתב שכן מצא בשם הר"ר יונה, והעלה דכן נכון להחמיר, וכן נוהגין בצרפת ובאשכנז, וכן פסקו סמ"ג סמ"ק סה"ת והגה"מ, וע"י בב"י.

והרשב"א בתוה"א (כ"ו) האריך בדין זה הרבה, ואע"פ שנטה לדעת הראב"ד שלא אמרו פולטת אלא לטהרות, וכתב שכן נראית סכרת רבותינו הגאונים, וגם הר"ף לא הביא דין זה בהלכותיו, מ"מ כתב דבע"נ יחוש לעצמו כדעת המחמירים. ובב"י כתב דממה שהשמיטו הר"ף אין זה ראיה, כיון דאין דין זה מצוי, שרוב נשים נמשכת ראייתן ה' או ו' ימים ואינן צריכות לדין זה, דבלא"ה אינן מתחילות לספור קודם לזמן זה.

טעם התקנה שלא תמנה ז"נ
עד הזמן שאין חשש פליטה

וחששו שמא תפלוט ש"ז בתוך ז"נ והיא לא תדע שפלטה, מש"ה תקנו שלא תתחיל לספור קודם שיעברו הימים שיכולה לפלוט, כדי שלא תסתור ספירתה ע"י כך. ונחלקו בגמ' שבת פ"ו. עד כמה ימים אחר תשמיש מטמא הש"ז שתפלוט, דר"א בן עזריה ס"ל דעד ג' עונות אחר תשמיש יש בו ממש, ואם פולטת עד זמן זה טמאה, ומכאן ואילך מסריח הש"ז ואף אם תפלוט אינו מטמא. וכ"פ הרמב"ם (פי"ו מאיסו"ב ה"טו), ומשו"ה

כתב בפ"ה מהל' אבות הטומאה (ה"א - י"ג), דלא תתחיל לספור עד אחר ג' עונות חוץ מעונה ששימשה, דהיינו אם שימשה כליל שבת, ממתנת יום שבת וליל אחד בשבת ויום אחד בשבת, ולערב יכולה להתחיל בספירת ז"נ, דאף אם תפלוט מליל שני והלאה טהורה, וכן פסק באו"ז. אמנם דעת רוב הראשונים דש"ז אינה מסרחת עד לאחר ו' עונות משימושה, ומשו"ה צריכה להמתין ג' ימים חוץ מיום שראתה בו, דהיינו אם שימשה כליל שבת תמתין מלספור עד יום ד', משום דבעינן ו' עונות שלימות דהיינו ע"ב שעות, וכיון ששימשה כליל שבת שעה או שתיים אחר תחילת הלילה, סוף ע"ב שעות הוי כתחילת ליל שלישי, ויום זה כבר אינו יכול לעלות לז"נ.

וכדע"ה זו נקט השו"ע דאם שימשה ומיד אח"כ ראתה דם, צריכה להמתין מלספור עד לאחר ד' ימים משימושה, אמנם אם לא שימשה, מיד כשתפסוק מראיית הדם יכולה להתחיל בספירת ז"נ.

בשכבת זרע הנכנס לאו"מ שלא ע"י ביאה

7 והנה כל זה הוא דוקא בשכבת זרע הבא דרך ביאה, אבל בשכבת זרע הבא שלא דרך ביאה, כגון שנכנס בהזרעה מלאכותית, יש לדון אם כשנפלט מאו"מ אם יש לה טומאת פולטת ואז גם תסתור לז"נ, או לא. ודעת הגרשז"א דלא אמרה תורה טומאת פולטת אלא בנכנסה דרך ביאה, אבל שלא ע"י ביאה אינה כלום, ואין לה טומאה כלל, אמנם דעת הגריש"א דטמאה וסותרת, וכן דעת השבט הלוי (בשו"ת ח"ט סי' קפ"ג).

וע"י במשנה אחרונה מקואות (פ"ה מ"ד) שנסתפק בגדול הבא על הקטנה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד, דאין ביאתה ביאה, ופלטה הש"ז, אם יש לה טומאת פולטת או לא, דברמב"ם (פ"ה מאה"ט) ביאר רק דאין לה טומאת משמשת, ולא ביאר שם לגבי טומאת פולטת. ועיי"ש שדייק מהא דבגמ' מ"א: פריך תיפוק ליה דפולטת טמאה משום משמשת, ואי בקטנה פחותה מבת ג' איכא טומאת פולטת וליכא טומאת משמשת, הוי ליה לשנויי דבקטנה משכחת לה, ומדלא משני הכי, נראה דבאמת אף טומאת פולטת אין לה. ולפ"ז אתי דאף בקטנה שבא עליה כשהיתה פחותה מבת ג' ונעשית בת ג' בתוך הג' ימים, דג"כ אין לה טומאת פולטת, מדלא משני בגמ' דמשכחת לה טומאת פולטת בלא טומאת משמשת בכה"ג,

פרק חמישי
דיני פהרה האשה

א. אשה שנמצאה וכאה להמרה לבעלה כדן, סדר פהרה הוא כדלהלן: ממתנת לפחות חמשה ימים מיום שנמצאה, בודקת בדיקת "הפסק פהרה", סופרת שבעה ימים נקיים שלא תראה בהם דם, טוכלת במקוה ופהרה לבעלה. בפרק זה יבואר פרטי דינים אלו.

המתנת חמשה ימים לפני ספירת י' נקיים

ב. צריכה להמתין לפחות חמשה ימים מיום שנמצאה, לפני שמתחלה בספירת שבעה ימים נקיים, והמעם לזה הוא, שמאחר ומבואר בגמ' ובראשונים שאם חפלו בשבעה הנקיים שכבת זרע מגופה פוהרת את אותו יום שפלט, דיינו שיום זה אינו עולה לה לחשבון השבעה ימים, ולכן כתבו הפוסקים שאין להתחיל בספירת י' נקיים אלא כוונן כוה שברור שלא חפלו שכתב זרע הפוסלת את הספירה, וכדי לצאת ידי כל ספק חקנו שלא תחיל האשה למנות את ה' נקיים אלא כשיעברו חמשה ימים מן היום שבו נמצאה, ואף היום שנמצאה הרי הוא מכלל החמשה ימים, כגון שהתחילה לראות דם ביום ראשון שבוע אפילו סמוך לשקיעת החמה, הרי שתשבון החמשה ימים מתחיל מיום ראשון וכלה ביום חמישי שבוע, ואז יכולה לעשות את בדיקת ההפסק פהרה לפני שקיעת החמה ולהתחיל בספירת השבעה נקיים ביום שישי [דהיינו מליל יום שישי לאחר שעשתה ההפסק].

מקורות והערות

(א) יסוד הדין ברא"ש המובא בב"י סי' קצ"ו, ה, ולכן כשנשלם היום הרביעי מאז שנאמרה, דשכתב זרע פוהרת גם לבעלה, ולא רק כודאי עברו שש עונות שלמות. אבל הדמ"א כתב בשם תורת הדשן כפי דעת השו"ע שם סעיף י' שיכולה להתחיל כספירת שבעה נקיים לאחר שיעברו ארבעה ימים מהיום שבו נמצאה, מפני שפליטת שכבת זרע פוהרת רק בתוך שש עונות לשמירה, ומשעברו שש עונות שלמות שוב אינה פוהרת אפילו חפלו, לפי שאו השי"י כבר הסריחה וכפולטת מיס בעלמא - סי"ז ס"ק עונות לשמירה, על כן יש להוסיף עוד יום

המתנת חמשה ימים כשלא שמישה לפני שנמצאה, ג. אף באשה שלא שמישה עם בעלה לפני שנמצאה ואף כשבעלה לא היה בעיר לפני שנמצאה ולא יכלה לשמש עמו, צריכה להמתין חמשה ימים מיום שנמצאה, [ואף שבאשה זו אין חשש שתפלוט שכבת זרע, מ"מ לא חילקו חכמים בה בין שמישה ללא שמישה]. [אמנם במקרים שיתבאר להלן בסעי' כב - כה שיש בהם מקום להקל שתמתין רק ד' ימים, אפשר או לצרף דעת הסוכרים דבאין בעלה בעיר לפני שנמצאה אינה צריכה להמתין ה' ימים, ולכן במקרים אלו מספיק להמתין ד' ימים כמו שיתבאר שם בסעי' כו"ט].

המתנת חמשה ימים ככל אופן שנמצאה

ד. חיוב המתנת חמשה ימים הוא בין אם נמשכה ראייתה מספר ימים, ובין אם ראתה יום אחד בלבד ואפילו ראתה רק מעט דם, מ"מ אינה יכולה להתחיל בספירת השבעה נקיים לפני שיעברו חמשה ימים מומן שהחלה לראות, וכן בכל האופנים המבוארים בפרק א שהאשה נמצאה, אינה יכולה להתחיל בספירת השבעה נקיים לפני שיעברו חמשה ימים מיום שנמצאה.

מקורות והערות

אחד דפסחה אי אפשר לבא ליד סעודה, וסיים הרמ"א: "וכן נוהגין בכל מדעות אלו ואין פליטה, ק"י בנד"ד ראינה חשש פליטה דאין לחלק, ואין לומר דנד"ד מילתא דלא שכיחא ולא גזר, דאין בידנו להקל בה, וגם סיבת החלכה קיים גם כה כבשאר נשים, וכן דעת הגרי"ש אלישיב, אבל הגר"ש אויערבאך היקל כזה, עיי' בספר לבושי עוז סי' קצ"ו סי"א סק"א. (ג) שעורי שבת הלוי שם, שריית שבה"ל ח"י סי' קכ"ט אות כ"א, מפני להמתין כלל, ומיד בעלה לא היה בעיר, א"צ להמתין כלל, ומיד שפוסקת בטהרה יכולה לספור שבעה נקיים למחרת, ובמקרים שיש מקום להקל כד' ימים כמבואר לקמן בסעיף כ"א, אפשר לצרף את דעתו של הבי"ח ולהקל. (ד) רמ"א שם ובש"ך סי' כ"א וכמו שיתבאר לקמן בסעי' ה לגבי כהן.

תחבא תחבא יוסף יוסף אמרי

עריין היא עומדת בתוך עונה ששית לשמושה וסוחרת, הילכך יום ה' ירדה ראשון לספירתה. הנה: ומסקון יום ד' נעם ערב, ויום ה' עולה למיין. ויש שמנו שיש להמחין עור יום שחר, דהיינו שלא ממחיל למונו ער יום הששי והוא יהיה יום ראשון לספירתה, דהיינו שמה שמנו למונו מיום חמישי יהיה יום שש עונות שהוא יום, ומשכר שהוא לילה, והם מחמיל למונו מיום חמישי יהיה יום שש עונות לשמושה על כן יש להפסק עור יום אחד דמעה כי משכר לנח לרי עונות (מי"ה) פתח רמ"ה והמנו כש ר"י מולן וכו"ל וכו"ל מהר"ק שורש ל"ה, וכן עובין ככל מדינות אלו, והיו לשונות. ויש נשים שהוצו להמחיר עור להמחין ער שנתה ימים (שם במ"ה), והיו עונות בדבר והמחמיר יומיר והמיקל נסבר להקדים עולמו ללמנו. ויש שמנו שעכשו אין לולק בין שמש עם נעלה ללא שמש, וכל שמה שרואה, סילתו כמס, צריכה להמחין ה' ימים עם יום שרואה צו ומסקון לעם ערב ומסקון ו' ימים (שם במ"ה) נכס מ"ה ומחמיר"ק) וכן טובין כמדינות אלו והיו לשונות (מה"מ וממ"ג):

פסק ל"א פולטת ש"ז ע"י הודעה מלאכותית

ע"י בעלה וככ"ז יש לה רין רואה לענין שתשמה במד ראה ער כרי סחירה, ואחור מציאות יש גם בהודעה מלאכותית, ועוד הא כתב רמ"א סימן קצ"ז סי"א דקיי"ל להלכה דגורנין לא שמשו אטו שמשו ואפי' אין בעלה בעיר דהגורה שיה על כל אשה שלא מחמיל בעיר לספור לפני ה' ימים ואם גורר על מקום דליכא חשש פליטה וכל קי"ז בני"ד דאיכא חשש פליטה דאין להלקי, ואין לומר דני"ד מילתא ולא שביחא ולא גורר דאין בידעו להקל בזה, וגם סבת החלכה קיים בני"ד כבשאר נשים בני"ל וכבר כתב בתרומות הדשן סי' רמה בפ"ק דבבליה ז"ל דהורכה החמיר על כסופו כמפ"ק דהורכה ז"ל לה מבחין

א. רב"ד השב"ח"ל
 ד. כ"ש"ח"ל שבה"ל (ח"ט סימן קפ"ג) נשאל באשה שעשו לה הודעה מלאכותית ולמחרת היה יום טבילתה ולא היה חשש מפני פתיחת הקבר, אם החשש שמה תפלוט קיים גם בהודעה זאת או דוקא דרך השמיני רגיל ע"כ.
 ו. ח"כ"ל לעני"ד פשוט דגם בהודעה מלאכותית תפלוט ש"ז סוחרת ספירתה והיישין שמה תפלוט, דקיי"ל כמסקנא נדה (ל"ג ע"א ומ"ד ע"א) דפולטת רואה חיי לא נוגעת הרי גם בזה יש חידוש דאע"ז דהודע בא לה מבחין

תחב תחבא יוסף יוסף אמרי

בנדה שהיא בחוקת רואה משא"כ בנדה היא בחוקת מסולקת דמים סגי שעשמה הפסק טורה ע"ש.
 וראיתי בספר מנחת פרי שכתב לפני הגר"א ומביא מקור לחומרא זו דג' ימים ראשונים הוא ממשנה דוכים לגבי זה דחיישין לצחצוחי יוכה בני ימים ראשונים, ולפי"ז כל המקור דוקא ביוכה ולא בנדה היפך שיטת הפוס"ט.

אמנם לא ברור לי מ"ש המנחת פרי דכפשוט מה שהגר"א ציין למשנה דוכים הוא אסמכתא בעלמא וכ"כ בציונים לכדי השולחן, וכן יעויין בספר שלמה אלהיו על ביאור הגר"א שכתב ופשוט דאיי"ז מקור ממש דחרי מני"ל להשוות זכה לזכר הרי המשנה איירי כזו ולא בזכה ועוד מרע נחמיר בזכה כבית שמאי ולא קיי"ל כוונתיהו בזכ, אע"כ דכונת הגר"א לדרגמה בעלמא וא"כ י"ל דהגר"א ס"ל דה"ה בנדה אלא דזה דר"א נראה לפני הגר"א ה"ה בזכה יש תומרא דג' ימים ראשונים משא"כ לפי המד"ט אבל בנדה י"ל דכ"כ מורים.

ב. בידיעה על דם בתולים אם תולים בני ימים ראשונים
 כ"ושבת על דם בתולים, דעת המקנה בקונטרס אחרון כסי' ס"ג להחמיר בני ימים ראשונים. אמנם כמדומה דהפוסקים נקטו להקל וכן כסד"ט סי' קי"ז סקצ"ד היקל בזה, וכן נקט בשיעורי הגר"ג קרליץ (עמוד רנ"ח אות י"ז) וכן היקל בירשבת על הכתם.

ד. האם בזכה יש החומרא של ג' ימים ראשונים
 כתובות דג' ימים ראשונים, כתב כסד"ט סקל"ד דהיינו דוקא

סעף א
 הפולטת שכתב ורע כימי ספירתה, אם הוא חור' ו' עונות לשמושה סוחרת אותו יום, לפיכך המשמשה משהו וראתה אחר כך ופסקה, אינה מתחלת לספור שבעה נקיים ער שיעקבו עליה ו' עונות שלימות שמה תפלוט, לפיכך אינה מתחלת לספור ער יום ה' לשמושה, כגון אם שמושה במוצאי שבת אינה מתחלת לספור ער יום ה', דקיי"ל אין שכתב ורע מסרה ער שיעקבו עליה עונות שלימות מעת לעת, ואם שמושה במוצאי שבת ופלוטה ליל ד', קודם עת שימושה במוצאי שבת,

מטמאה משום משמשת מ"מ מממאה משום פולטת ועיין בהן דיכמות דף ל"ד ע"ב דאף לר' דס"ל דביאה ראשונה אינה מטמאה משום משמשת מ"מ מטמאה משום פולטת יעו"ש עוד. ואח"כ כתב וגם בני שלא כדרכה אם שייך בה גדר פולטת אף דמשמשת לא היא כמבואר כיכמות הנ"ל ובאמת לכאן לר"י דס"ל דביאה ראשונה אין עליה שם משמשת ה"ה קטן בן ט' ג"כ לא. עיין בוקר דסנהדרין ד' ס"ט ע"א אך מ"מ פולטת הו"א עכ"ל.

ג. דברי המקדש דוד שוב ראיתי בספר מקדש דוד על טהרות ס' מ"ח סוף אות ג' שהביא ספיקת המשנה אחרונה וכתב בסריד וד"ל ואפשר דזה שייך רק בבת פ"אה דנעשה הש"י כדמה כמ"ש הדמב"ס ד"ל אבל כשאיינה בת ביאה הו"י הש"י רק כמותה בקופסא ואינו שייך בה ראיה ואינה סותרת ואינה מטמאה בפנים כבחזקתה ולא הו"י אלא נוגעת עכ"ל. ולפי דבריו אין דברי המאירי סותרים למ"ש בשב"ל וכמו שצידדנו לעיל.

ח. דברי הגר"י נובי"ד. ובספר נשמת אברהם (כרך ד' עמוד ק"ח) כתב בשם הגרי"י נובי"ד שליט"א דאשה שעוברת הורעה מלאכותית בחזקתה הו"י נקיים צריכה להוסיף עוד ארבעה ימים לספירתה שמה פלטה ש"י ואינה צריכה להוסיף חמשה ימים כי אין כאן החשש של בין השמשות (כיון שההודעה מתבצעת בשעות היום) וראיה מכלה אחרי בעלת מצוה דליכא חששא דבין השמשות גם לשיטת הרמ"א די אם

לובי פליטת ש"י והו"י כנותן ש"י לחזק פיה דפשוט דאין בזה דין פולטת (ועיין במשנה נדה מ"ד ע"ב והבא על פחות מבת ג' הו"י כנותן אצבע בעיני) וצ"ע. ועיין בסמוך מה שהבאנו מהמקדש דוד.

י. דברי המשנה אחרונה בקטנה שפולטת ובשכ"ו בקטן שבא על הקטנה ועיין במשנה אחרונה (פ"ח דמקואות מ"ד) שנסתפק בגדול שבא על הקטנה פחות מבת ג' כיון דאין ביאהה ביאה פליטה נמי לאו פליטה וגרע מבא על כנענית דביאתה ביאה או דילמא כיון דודע של גדול היא מטמאה בפליטה ומביא דלענין טומאת משמשת אין בקטנה כמ"ש הדמב"ס כפ"ה מאבות הסומאות ולענין פולטת לא באר, וכתב המשנה אחרונה להוכיח מהא דפריך בגמ' (נדה מ"א ע"ב) פולטת תיפוק ליה משום משמשת, ומאי קושיא הא משכחת בגדול הבא על הקטנה דמשום משמשת ליכא ומשום פולטת איכא ומשמע דכבה"ג פליטה נמי לאו פליטה (ובדברי המאירי) וסיים דמ"מ לדינא צ"ע, (ועי"ש שנסתפק גם בקטן שבא על הגדולה, וזה לכאן חמור, דפשוט דליכא בזה משום פולטת כיון דקטן פחות מבן ט' אין קריז מטמא ולא הו"י כלל ש"י, וכן מבואר בפונג י"ד ס"ח פ"א בדי"ה לענין וכו' דבקטן פחות מבן ט' אין משום פולטת).

י. דברי הצפת פעתה ובצפנת פעתה (פ"ו מאיסורי ביאה ה"טו) כתב וד"ל והנה בהאמת אם נימא דפולטת רואה הו"י יוכל להיות דאף קטנה פחות מבת ג' שנה דאינה

עצמן בנות ישראל באיסור נדה החמור עכ"ל. כמו כן שמעתי ממר הגרי"ש אלישיב שליט"א דבפולטת שלא דרך ביאה צריך לחזירי שסותר כשכעה נקיים.

ב. השנה על סכרת השבה"ל ולא גרע מלא שמשא כלל דגורנין וכזה שכתב השבה"ל דכיון דגורנין לא שמשא אטו שמשא אף דליכא חשש פליטה כ"ש בנידון דידן. לענ"ד אינו מוכרח ד"ל דדוקא לפני שמתחלת לספור ד' נקיים גזרו וכל אשה צריכה להמתין ה' ימים משום פולטת ולא רצו לחלק בין שמשא ללא שמשא כדי שאנשים לא יטעו משא"כ בנידון דידן שהיא עומדת באמצע ספירת ד' נקיים (ולפי כן כבר המתנה ה' ימים משום פולטת) לא יבואו אנשים למעות ולומר דא"צ להמתין ה' ימים לפני התחלת ספירת ד' נקיים.

ג. דן האם במ"ו פבואר דלא כשב"ל והנה ד"ל ה"ט"ז (סימן קצ"ה סק"ז) מצאתי כהג"ה סמ"ק ישן בשם מהר"י פרץ. אשה נדה יכולה לשכב אסדני בעלה ונזהרות מסדינים ששכב עליהם איש פן תחבר מש"י של אחר ואמאי אינה חרשת פן תחבר בנדהה: מש"י של בעלה ויהא הולד בן הנדה והשיב כיון דאין כאן ביאת איסור הולד כשר לגמרי וכו' יעו"ש. ולכאן מ"מ בו נקיים כן צריכות לזוזר כי שמה יכנס קצת ש"י ושוב תפלוט וסותר בז' נקיים אע"כ דאף אם תפלוט לא יסותר כיון דלא הו"י

ע"י תשמיש ודלא כהשבה"ל אלא דישי לדחות דהו"י חשש רחוק. שאף שיכנס טיפת ש"י מ"מ חשש רחוק לומר שתפלוט.

ד. משא ומתן בשיטת המאירי ובקטנה שפולטת הנה מה שנקט השבה"ל בדבר פשוט דאף בפולטת ש"י שלא ע"י תשמיש יש לה דין פולטת, לכאן יש לדון כוה דהנה ד"ל המאירי (נדה מ"א בדי"ה כבר ביארנו שהאשה שפולטה שכבת זרע בחזק של עונות טמאה וטומאתה כטומאת ראיית קרי באיש ומ"מ אע"פ שבאיש אינו מטמא עד שיצא לחוץ, באשה מטמא חתף שנצקו ובה לבית החיצון הא למדת שטומאת ש"י באשה [צריך להוסיף כאן חיבת "לא"י] משום נוגעת הוא שהרי טומאת בית הסתרים אינו מטמא במגע וכו' אלא מתורת ראייה ואין בזה חלוק בין פולטת למשמשת אלא אף בטבלה לשמושה ופליטה אח"כ הדין כן ומעתה אין טומאה זו אלא בבת שלש שבאיאה ביאה ובביאה כדרכה אבל בפחותה מבת שלש"י או גדולה שלא כדרכה "אינה טמאה אלא מצד מגע" וכו' שנוגעה בחוץ וכו' עכ"ל.

ולכאן מבואר מדברי המאירי דאין טומאת פולטת ש"י אלא היכא ראיכא ביאה ולכן פחותה מבת ג' ולא הו"י ביאה אין טומאת פולטת לפ"ו הו"י כהודעה מלאכותית אין טומאת פולטת כיון דלא הו"י ביאה, ואולי יש לדחות דכפחות מבת ג' הו"י כאין לה מקור ורחם

שלימות ואח"כ תמנה יום אחד נקי ותטביל ע"כ. וכט"ז סק"י כתב וד"ל וא"ל שמא ראחה באותן השעה עונות דם אלא שחיפהו שכבת זרע כראתה ס"י קצ"ג כבעלת מצות, דהתם שאני שהרמס מצויים בה מחמת הביעלה עכ"ל.

וכספר פורס רמונים כתב ריש לעיין כדברי הט"ז למה תעמיד קושיא זו בסעף זה דניתוש שמא ראחה ודעתה ש"ז ולמה לא הקשה קושיא זו מקודם בסעף י"א ראמינן דצריכה להמתין ששה עונות מחשש דשמא תפלוט ולמ"ל טעם זה בלא"ה א"א שתתחיל למנות מיר שהי צריכה בדיקה של הפסק טהרה וברייתא יום א' ויש חשש שמא חופהו ש"ז ושם ליכא למימר כחירוף הט"ז כאן, דה"ל בבדיקה של הפס"ט שהיה מעשינה פתוח מקודם וה"ל היא כחוקה וראוה צריכה שתזע בכדורו שכבר פסק דם המקור וכ"ז שאין לה בדיקה מפורטת ה"ל היא בחוקת רואה.

(מיישב הפורס רמונים רלחשש שמא חופהו ש"ז איכא תקנה ע"י כיכוס כמבואר בכתובות (דף י' ע"א) והוא דאחא לקמיה דרבן גמליאל בברי א"ל בעלתו ולא מצאית דם אמרה לו, וכי בתולה הייתי אמר להם הבואו לי אותו סודר הבואו לו הסודר ושראו במים וכבסו ומצאו עליו כמה טיפי ורמס א"ל לך זכה במקור, ופרש"י וכבסו שחזו טיפי ורמסו מכוסים בשכבת זרע ע"כ. ה"ל מבואר דע"י כיכוס אפשר לכוך, ובהמשך הסוגיא שם איחא א"ל הונא וכ"ל לרב אשי און נמי נעביד הכי א"ל גיהזף שלנו

איכא למיחש שמא היה טיפת דם וחופהו ש"ז וכו' ויחייבין לעיל כפי קצ"ג. ועיי"ש שכבת דגם החותה השלמים (סק"ג) לא החזיר להפסיק בטהרה חזר ו' עונות כ"א בשעת החזק וכמו כאשה שיש לה פצעים שא"א לה ליטהר, וגם בזה נראה דאין להקל כי אם בלא שמשא מקודם דאין כאן כי אם נזירה בעלמא משא"כ בשימשה אין להקל שתפסיק בטהרה חזר ו' עונות יע"ש כארזוכה.

ב. הערה על באורו של הפרד"ך
אלא הלפי דבריו צ"ע איך מועיל לעשות הפסק טהרה לאחר ו' עונות האם גם אחר ו' עונות יש חשש שש' ו' עונות מוטרי ואינו מותר, ולאהר ו' עונות חופהו ש"ז שייך משא"כ לגבי חשש של חופהו ש"ז שייך לכא"י גם לאחר ו' עונות.

שוב ראיתי בפורס רמונים (כאן בשפתיה חכם סק"ה עמור תמ"ב כד"ה וזנראה וכ"ז) שגם כתב כפשיטות דגם אחרי ו' עונות יש פליטה ש"ז לכן כתב לבאר דברי המענין מלך ד"ל דאחר ו' עונות לא נשאר רק מעט ואילו היה דם היה ניכר ע"כ.

ג. הערת הפרד"ך על הס"ו סק"י. ומבאר מרוע לנבי הפס"ט לאחר חשפ"ש לא חובר שצריך לרחוץ אר"ם משום חשש שחופהו שכ"ז
ודנה בש"ע סעף י"ב כתב וד"ל אם טענה במנין יום א' וטבלה ושמשו צריכה להמתין ששה עונות

ימים לפי הרמ"א ולא סגי כ"י ימים ומה שכבת הנר"י שליט"א להוכיח דמינן ב"י ימים מבלה לאחר בעלת מצוה הנה יעויין מה שכתבנו בס"ד על דברי הט"ז בסק"ה כטעמא דמילואה דבבלה מי שתמתין ו' ימים ולפי דרכ הטעמים אין הטעם שייך כאן.

עשוה את ההפסק טהרה כיום ה"ל לעת ערב עכ"ל.
פ. השנה על דבריו
ולענ"ד נראה פשוט דאם ננקוט דגם ע"י הורגה מלאכותית איכא דינא דפולטה ה"ה דבעינן להמתין ה' פלג ל"ב

כשעמא דצריך להמתין ה' ימים משום פולטה, ואם יש חשש שבא חופהו ש"ז בבדיקה הפס"ט

לדאות אפי' אי לא נחוש שמא תפלוט ומסתור מ"מ א"א לעשות בדיקה הפס"ט כיון דאל"ל יש טיפת דם וחופהו ש"ז ולפי"ז י"ל דהו"ה אחר ו' עונות אפי' שהש"ז מסריה מ"מ יש חשש שמא חופהו ש"ז ולא מהני בדיקה, וש"ל שכבר עמד בה בפרד"ך הובא כסמך.

ו"ל הש"ע הפולטת ש"ז בימי ספירתה אם הוא חזר ו' עונות לשימשה מותרת אותו יום לפיכך המשמשת מטהר וראתה אח"כ והפסקה אינה מחלת לספור ו' נקיים עד שיעברו עליה ו' עונות שלימות שמא תפלוט וכ"י ע"כ. מבואר בש"ע דטעמא דאינה מחלת לספור ו' נקיים חייב שגומרת לדאות משום דחיישין שמא תפלוט ומסתור.

ודנה רנו האחרונים אם צריך להסמך ההפסק טהרה סמוך לספירת ד"ג, (וכבר הארכנו בזה בריש הסימן ע"ש). וראיתי בספר פורס רמונים בשפתיה חכם סק"ו וכן בפתיחה לס"י קצ"ז (עמוד שיעור

א. מבוא רבנועל כ"ב חיישין שמא חופהו שכ"ז
ודנה בש"ע ס"י קצ"ג מבואר דהכונס את הבתולה בועל בעלת מצוה ופורש ואפי' בקה ולא מצאה דם טמאה, שמא ראחה טיפת דם כחודל וחופהו שכבת זרע יע"ש. ומבואר דלא מהני בדיקה, משום דיש חשש שהש"ז יחופה את הרמס, ולפי"ז לכא"י יש לומר עוד טעם למה אין לעשות הפס"ט מיד כשגמרה

ימים לפי הרמ"א ולא סגי כ"י ימים ומה שכבת הנר"י שליט"א להוכיח דמינן ב"י ימים מבלה לאחר בעלת מצוה הנה יעויין מה שכתבנו בס"ד על דברי הט"ז בסק"ה כטעמא דמילואה דבבלה מי שתמתין ו' ימים ולפי דרכ הטעמים אין הטעם שייך כאן.

עשוה את ההפסק טהרה כיום ה"ל לעת ערב עכ"ל.
פ. השנה על דבריו
ולענ"ד נראה פשוט דאם ננקוט דגם ע"י הורגה מלאכותית איכא דינא דפולטה ה"ה דבעינן להמתין ה' פלג ל"ב

אמנם בסה"ת (סי' צ"ה) כתב דאשה שמששה לא תתחיל לספור ז"נ עד כלוח שש עונות שמא תפלוט ש"ו ותסתור, וכ"כ החו"ס (נדה ל"ג ע"א ד"ה רואה) ועוד ראשונים, ומנכח מדבריהם דס"ל דגם פליטה ללא הרגשה סותרת דא"כ למאי נידוש. וכן מוכח מהמשך דברי סה"ת שכחב דאם קנחה ורוצה לא חיישין שתפלוט עד אח"כ בלא הרגשה, משמע דפליטה בלא הרגשה סותרת ורק לא חיישין לה אחר שקנחה. והמאירי בנה (ל"ג ע"ב) כתב דפולטת סותרת דוקא בהרגשה אבל לחוש מספק לא [כ"ר מהר"ק ואו"ש] וקצת חכמי צרפת מחמירין לחוש בכך מספק [כ"ר סה"ת החו"ס].

כיצד מהני קינוח בבית החיצון לסלק חשש שתפלוט מהבית הפנימי ולא אדעתה ג. ז"ל סה"ת (שם) "אמנם אם התחיל לספור ממחרת הראייה יכולה כזה באר"מ והקנח יפה יפה להסיר הש"ו, ואם דואגת שלא תרע לקנח יפה יפה תרחץ בחמין גם תקנח עצמה ולא חיישין שתפלוט עוד אח"כ בלא הרגשה, ואז תוכל להתחיל ולספור למחרת הקינוח והרחיצה, שהרי חנן פ"ח דמקנאות האשה שמששה וירדה וטבלה ואח"כ כבדה את הבית כאילו לא טבלה, משמע דקודם טבלה יכולה לכבד ולקנח, עכ"ל. וצ"ב מה מהני הקינוח שנעשה רק בבית החיצון להסיר חשש פליטה מהבית הפנימי.

וכתב בשו"ת רעק"א (סי' ע"ב) דכל עוד לא קנחה את הבית החיצון, כיון שאר"מ מלא וזע וא"א שלא תפלוט הוי

האם חיישין שתפלוט ולא אדעתה ב. הורמב"ס (פי"ו מה' איסור' הס"ו) כתב דפולטת ש"ו סותרת ז"נ אחד מו"י, ועכ"ז לא התנה שלא תתחיל לספור ז"נ עד כלוח הזמן שפליטה סותרת, ורק בה' תדומות (פי"ו הי"ז) כתב דהמשמשת שנתהפכה אסורה לאכול בתרומה כל ג' ימים שא"א לה שלא תפלוט, וכתב בשו"ת מהר"י קולון החדשות (סי' מ"ט, ודפס גם בסוף שו"ת מהר"י"ק השלם הנדמ"ח ובשו"ת ריב"ש החדשות סי' ל"ד) דכמו שהוקש ש"ו לז"נ לענין שמטמאה בפנים כבתוך כך גם הוקש לענין הרגשה, ובפרט שמהפסוק של "ד"ם יהיה זוכה בכשרה" יליפנו גם שמטמאה בפנים כבתוך וגם דבעינן הרגשה, וכי היכי דלגבי ז"נ בעינן שתרגיט כשנפלט מן המקור לבית החיצון הו"נ גבי ש"ו בעינן שתרגיט כשנפלט ממקום דישת השמש לבית החיצון [נראה דכוונתו דנפלט מ"לפנים" ממקום דישת השמש לבית החיצון, שהרי מקום דישת השמש הוא בבית החיצון עצמו כמבואר בגמ' (פי"א ע"ב), ובפרט שבא לבאור בה אה דברי הרמב"ם שכתב דטמאה כשהגיעה הש"ו לבין השניים שהוא לפני מדישת השמש]. וממילא לגבי ספירת ז"נ אין לחוש לפולטת, דאם תרגיש חסרת ואם לא תרגיש לא חסרת, ורק לגבי סהרות יש לחוש שיוזב הש"ו מחוץ לגופה וחסמא כנגיעה בש"ו, עכ"ל. וכע"ז כתב כ"ס אור שמח (פי"ו באיסור"כ הט"ו) דלרמב"ם לא חיישין שתפלוט מהבית הפנימי לחיצון ומה דחיישין לטהרות הוא רק שתפלוט לחוץ מגופה וחסמא מתינו נוגעת, וצידד דפולטת ש"ו בעי הרגשה דמאי דרואה דם.

קינוח ורחיצה להפלטת הזרע

הפנימי לבית החיצון כך גם פליטת ש"ו מטמאה כשנפלט מהבית הפנימי לחיצון. וכן כתב הורמב"ס (פי"ו מה' שאר אבות הטומאות הי"א) "האשה שפליטה שכבת זרע אם פלטה אותה בחוץ שלש עונות הוי היא טמאה כרואה קרי זכר, ומטמאה בכל שהוא אע"פ שלא יצא לחוץ אלא נעקרה והגיעה לבין השניים נטמאה, שהרי ש"ו כרמה, מה דמה מטמא בפנים אף ש"ו שתפלוט חטמא אותה בפנים" [צע"ק דלגבי רואה רם גידון בין השניים עצמו כלפנים וכמשי"כ הרמב"ם בפ"ה מה' איסור' הי"ב, ואלו יש לחזוק דכוונת הרמב"ם דהש"ו הגיעה לבין השניים ויצאה מהם]. וכן נראה מדברי הרשב"א בתהו"א (סוף שער ה', דף כ"ו ע"ב, הרי"ד בכ"י סיי"ג) שכחב בשם הרמב"ן (מ"ב ע"א) שהזרע נפלט בהליכה ואינה מטמאה משום פולטת, והקשה מהמשנה במקוואות (פ"ח מ"ד) טבלה ואח"כ כבדה את הבית כאילו לא טבלה, ולמה לא תהיו משום שחלכה כרגילה. ותירץ "אי"ו הרי"א דמסכת מקוואות כשהלכה דפלטתו בבית החיצון וכוונתו בית הרחם העמידוהו ומש"ה צריכה כיבוד לטהרות משום נגיעה דשכבת זרע, אלא דלית לה דין פולטת לראיה", הוי דטומאת פולטת הוא רק ביציאה מהבית הפנימי לחיצון. וכ"כ החו"ס (פי"א ע"ב ד"ה וסבר) בחיובצו השני דאינו מטמא משום פולטת אלא כשהיה הזרע בבית הפנימי והפלט לחיצון.

7 ←

קצ"ו סי"ו: "האשה שמשמשה מטתה וראתה אח"כ ופסקה ורוצה לספור מיום מחרת ראייתה תקנח יפה יפה אותו מקום כמון או כבד להפליט כל הזרע או תרחץ במים חמין והם יפליטו כל הזרע. הג"ה: וי"א דאין אנו בקיאין כוה"ו ואין לסמוך ע"ז (הגה"מ וסמ"ק) והכי נהוג דהרי כבר נתבאר שאנו נוהגין להמתין אפילו לא שמשה כלל כדי שלא לחלק בין ספירה לספירה כ"ש ככה"ג, וכל הפורץ גדר בדברים אלו במקום שנהגו להחמיר ישכנו נחש"י.

נחלקו השו"ע והרמ"א אם אנו בקיאין כוה"ו לקנח להלן את הצדדים כוה. את כל הזרע. ונבאר להלן את הצדדים כוה. ותחילה נבאר את יסודות הדברים, א) מהו המקום שממנו נפלט הזרע ועי"ז סותרת את הדין. ב) האם חיישין שתפלוט ולא אדעתה. ג) כיצד מהני קינוח בבית החיצון לסלק חשש שתפלוט מהבית הפנימי ולא אדעתה. ואחר כל זאת יש לדון בידון ר) האם ניתן לסמוך גם כיום על קינוח להפלטת הזרע.

פולטת ש"ו - מאיזה מקום נפלט הזרע א. איחא בגמ' בנה (פי"א ע"ב) ה"י בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבתוך. אין לי אלא נדה וכו' פולטת שכבת זרע מניין ת"ל יהיה, ע"כ. מפשטות הגמ' משמע דכמו שדם נידות מטמא ביציאתו מהבית

תרגום אורח חיים
הרמב"ם חלק נ"ג ע"א
א"א

ע"י קנות או רוצה המין. ונתכן שאם אינה מקנת לפנים ממקום רישת השמש גם לב"י אינו מוציא אא"כ תרוח גם בחמין. אלא דאכתי צ"ב אם אפשר להקל בהו"צ, שהרי לפ"ד סה"א אין הקנות מפליט את הוצע שבתוך הכיה הפנימי והחורא דקנות ורוחצה הוא משום דלא חיישין שתפלוט עד אח"כ בלא הרגשה, וכמו שרייקו מזכריו בשו"ת רעק"א (סי' ע"ב) ובחזו"א (צ"ג סק"ח ד"ה מ"א), ולפ"ז כיוס שלא בקיאים כלל בהרגשות לכאורה נפל כברא כל ההיחר כיון ששום אשה לא תוכל להבחין אם זכ אצלה ש"ז כבית החיצון או לא. אולם י"ל לאורך גוסא, שלשון הטושי"ע היא "תקנה יפה יפה אותו מקום כמור או כבני להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין והם יפליטו כל הוצע" משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג). אמנם כס' אור לציון (ח"ב כמבוא עוף ג' סוף אות א') כתב דנהוג שלא לסמור על הקינות והרוחצה. וכס' אבני שהם (ח"ב עמ' תשי"ז) כתב דהמרב"צ אבא שאול זצ"ל לא החיר קינות ורוחצה אפילו כנתמיה ודם כחולים.

שכל אשה צריכה לברוק בדוקה הפטיט הראשון מו"ג עד מקום שהשמש רש וכשעושה כן מסתמא מגיעה עד סוף בית הרוצון, אבל בוה"ז שרוב הנשים לא עושות כן צ"ע אם אפשר לסמור על קינות כשהוא מוגיע פחות ממקום רישת השמש.

והנה לגבי רוחצה בחמין כתבי הטושי"ע שתקנה יפה יפה אותו מקום כמור או תרוחז במים חמין, משמע שהרוחצה בחמין אינה ע"י קינות בעד אלא שהשויה בתוך מים חמין גורמת להפליט הוצע. ובפשוט ניתן לבאר שהמים מהממים את הגוף מבחוץ ונתרומם להתחככות א"מ ולכן השי"ז נפלט הרוחצה, אבל המס"ק (סי' רצ"ג עמ' שכ"ב) כתב דאין אנו בקיאים ברוחצה חמין ובבאר הכ"י דאין אנו יודעים עד איה מקום צריכים להגיע המים החמין, משמע דהמים צריכים להכנס לחוך אר"מ. ואולי כוונתו דצ"י שהיה מרובה במים נכנסים המים לחוך אר"מ חיישין שלא תשהה מספיק זמן, וכאמת חשש זה הוא חשש רחוק יותר ולכן כתב סה"ח דאם רואגת שלא הוצע יפה יפה תרוחז בחמין וגם תקנה עצמה, הרי דכרוחצה חמין יש פחות חשש מסורן בקיאות.

העולה מהדברים עד כה, ל"ד המס"א אין אנו בקיאים בעומק הקינות והחמין, אבל הכ"י כתב דשפיר דמי להחיר

חיישין שתפלוט כלי הרגשה, דמשמע מדבריו ושי"ד עדיין לפלוט.

כפולטת לעינינו ונתורה מספק שמא פלטה מהבית הפנימי, משא"כ אחר כיבוד ופולט כל הוצע שכבית החיצון ואינה רואי פולטת רכזה אמרין דמסתמא לא פלטה מולא הרוצשה, עכ"ד. ואכתי צ"ב למה גרע כשפולטת לעינינו מבה"ה הרוצשה, הרי פליטה זו אין לה שום משמעות לגבי סחירת הו"ג. וכשו"ת ברית אברהם (רי"ז סי' מ"ב אות כ"א) כתב וכל עור הבית החיצון מלא ורע חיישין שתפלוט מהבית הפנימי ולא תרוגיש, אבל אחר כיבוד הבית החיצון היא תרוגיש אם הפלוט אח"כ מהפנימי, עכ"ד. ונראה דס"ל שאחרי הכיבוד אין יותר זרע כבית החיצון ואם תפלוט ורע תרוגיש את זיכתי כבית החיצון.

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

העולה מהדברים עד כה, ל"ד המס"א אין אנו בקיאים בעומק הקינות והחמין, אבל הכ"י כתב דשפיר דמי להחיר

חיישין שתפלוט כלי הרגשה, דמשמע מדבריו ושי"ד עדיין לפלוט.

כפולטת לעינינו ונתורה מספק שמא פלטה מהבית הפנימי, משא"כ אחר כיבוד ופולט כל הוצע שכבית החיצון ואינה רואי פולטת רכזה אמרין דמסתמא לא פלטה מולא הרוצשה, עכ"ד. ואכתי צ"ב למה גרע כשפולטת לעינינו מבה"ה הרוצשה, הרי פליטה זו אין לה שום משמעות לגבי סחירת הו"ג. וכשו"ת ברית אברהם (רי"ז סי' מ"ב אות כ"א) כתב וכל עור הבית החיצון מלא ורע חיישין שתפלוט מהבית הפנימי ולא תרוגיש, אבל אחר כיבוד הבית החיצון היא תרוגיש אם הפלוט אח"כ מהפנימי, עכ"ד. ונראה דס"ל שאחרי הכיבוד אין יותר זרע כבית החיצון ואם תפלוט ורע תרוגיש את זיכתי כבית החיצון.

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

עוד חירך הכרית אברהם שם כ"י הרא"ש (פ"ד סי' א') דהקנות כבית החיצון גורם להפליט הוצע גם מהבית הפנימי. וכ"כ הפרדס רימנים (פתיחה לסי' קצ"ג, סוף עמ' ת"ב) כ"י הרא"ש ה"ל דהנשים קנחו לפני מתן חורה ולא חששו שיפליטו אח"כ כיון דהכיבוד מפליט את הכל. וכן משמעות לשון הרא"ש שם "תקנה יפה כמור או כבני רך להפליט כל הוצע או תרוחז במים חמין ויפליטו המים חמין כל הוצע", משמע דהקנות והרוחצה מפליטים את כל הוצע [נדחוק קצת לומר ד"כל הוצע" הנוונה רק לוצע שכבית החיצון] ואף שכב"י הוצע גם את דברי סה"ח מ"ע בשו"ע סתם כלשון הרא"ש שהקנות מפליט את הכל. וכן הקל כזה לבני ספרד כס"ה"ב (ח"ב עמ' תל"ג).

דיני לבישת הלבן ובדיקתה סי' קצו

והוא ה' דמעתה אי אפשר לנח לדין נטות וכן נוכחין בכל מדיותו אלו ואין לשנות. ויש
 ג' ס' שנהגו להחמיר עוד להמחין עד שצנעו ימים ואין נעטם צדק והכחמיר יחמיר
 והמקל נכר להקדים עלמנו למעוה. ויש שכתבו שעכשו אין למקל בין שמשק עם בעלה
 ללא שמשק. וכל אשה שרואה אפי' כחם לריכה (ט) להמחין ה' ימים עם יום שראתה
 ב' ותפסק לעט ערצ ותספור ז' נקיים, וכן נוכחין במדיות אלו ואין לשנות.

נשמת אברהם

(ט) להמחין ה' ימים וכו' ותספור ו' הדגול מרבבה כאן, ומה שלמד מזה הלכה
 נקיים. אשה שנשואה זה כמה שנים ולא למעשה בפ"ת.⁷² וגם שהחתום סי' קנו
 וכלה להתעבר, נאמר לה שהסיבה היא חולק על זה, מ"מ בשעת הדיקת כזה י"ל
 זמן המחזור הקצר, כך שזמן הביוץ הוא דגם הוא מודה להקל, עיי"ש. ומשך
 בדרך ימי נדחה, נשאל האג"מ⁶⁸ באשה המנחת יצחק: אך לא ידעתי, כי לדעתי
 נאות שזמן הביוץ כיום העשירי מתחלת קשה הברך מאד בזמנו שחולק להפסיק
 ראיית הוסת. וכתב: ולכן יש להחזיר לה בטהורה לאחר כ' ימים מראייתה, יותר
 אם יפרש ג' ימים קודם הוסת ותפסק מזה, אף לאחר ד' ימים לא שכיח שחולק
 מראות כיום שני לנדחה לעשות הפסק לטהר עצמה וכמו שהעיר כזה הגאון
 טהרה כיום ההוא, ולספור ז' נקיים תיכף מטשעבין, עכ"ל. וכ"כ הוצר צבי⁷³ שתולג
 ולטבול בליל עשירי (כמוכן שאפשר לה על טבילה אחת ואחר כך כשתראה פעם
 לעשות כן משום שאינה רואה יותר שנית ותפסיק לראות כיום שני לנדחה,
 מיומים). אך הגאון מטשעבין⁶⁹ כותב חולק להחזיר לספור ז' נקיים אחרי
 שלדעתו אפשר להקל רק אם תמנה ד' יומיים. והוא כ' ארבעה עשר יום ולא
 ימים מראייתה ואז תספור ז' נקיים, אבל שהיתה רואה כל ארבעה עשר יום ולא
 לא רצה לפסק למעשה נגד הרמ"א כאן והוריתי לה שתטבול ותטהר לסירוגין
 כטע"נ יא אלא בצירוף עוד פוסק. וכ"כ פעם אחת אחרי שתי ראיות ובנ"ל, עכ"ל.
 הדברי מלכיאל⁷⁰ גם המנחת יצחק⁷¹ ושאל על אשה שצריכה לשמש עם בעלה ועיין גם בערוה"ש⁷⁴
 פ"ב ט' לראייתה כדי שחולק להתעבר, כותב הגר"מ פיינשטיין זצ"ל⁷⁵: אשה
 נכח"כ שצריכה לולג על טבילה אחת, שהיתה אסורה מתשמש מצד אסורה
 היינו שלא טהור עצמה לבעלה פעם הרופאים מצד איזה מחלה, פשוט שלא
 אחת, ואח"כ שרואה פעם השנייה, תוכל מצרפינין הזמן שפירשו בשביל זה לסך
 להתחיל ז' נקיים אחרי כ' ימים, וזה עפ"י חמשת הימים, דלא נחשב זה ענין איסור,

צינונים והערות

שג"ת. 68 י"ד ח"ב סי' פ"ד. 69 ש"ת דובק מ"ה סי' ט"ח. 70 ש"ת, ת"ה סי' קב. 71 ש"ת,
 וז"ל סי' פ"ה. 72 ס"ק ט"ו. 73 י"ד סי' קנ"ו. 74 כאן סי' מ'. 75 ספר ה"ל נדה בתשובות בסוף הספר
 פ"ק אות כ"א. ועיין שם מה שהוא כותב לגבי יום הכפורים, ט' כאב או ימי אבל.

דיני לבישת הלבן ובדיקתה סי' קצו

סעף י"א (ח) הפולטת שכבת זרע בימי ספירתה, אם הוא חך ו' עונות לשמושה
 סותרת אותו יום, לפיכך המשמשת מפתה וראתה אחר כך ופסקה אינה
 מתחלת לספור ז' נקיים עד שיעברו עליה ו' עונות שלמות שנא תפלו. לפיכך אינה
 מתחלת לספור עד יום ה' לשמושה, כגון אם שמשנה במצואי שבת אינה מתחלת
 לספור עד יום ה' דק"ל אין שכבת זרע מסריח עד שיעברו עליו שש עונות שלמות
 מנחת לעת. ואם שמשו במצואי שבת ופלטת ליל ד' קודם עת שימושה במצואי שבת
 עדיין היא עומדת בתוך עונת ששית לשמושה וסותרת, ה"לכך יום ה' יהיה ראשון
 לספירתה. כגון ותפסקו יום ד' לעט ערצ ויום ה' עולה למנין ויש שכתבו שיש להמחין
 עוד יום אחד דכיונו שלא תחמיל למנות עד יום כשני וסוף יוכיח יום ולפטר סבוא ליל
 דמישינן שמה תשמש כיום ראשון בין כשמשות ותספור סבוא יום ולפטר סבוא ליל
 ולאס תחמיל למנות מיום חמישי ויכיר סוף שש עונות לשמושה, על כן יש להוסיף עוד

נשמת אברהם

שביום הניחת ואח"כ ע"י רבי דם שירד השמשות, גם הרמ"א מודה שהיא יכולה
 מהפצצ והצרכה להסיר ממנה לגמרי ענין לעשות את ההפסק טהרה כיום הובעני
 לבנים ונקיים, פשיטא דחשבון הראשון לקראת ערב, עכ"ד. וראה בבאר יצחק על
 בטל, ומכאן וחלוא חושבא אחריחא, הטהרת ישראל⁶⁶ דע"ל מה שמוכח בטהרת
 עכ"ל. ועיין גם בחכמת אדם⁶⁵. ישראל שבתולה צריכה הפסק טהרה
 כבשאר נשים רק בזה קיל שיכולה לפסוק בטהרה כיום ד' ולמנות ז"ו מיום
 היחר של פוסק עוברת הורעה מלאכותית ה', כותב: וכללה ליכא חששא דבין
 מרע בעלה בתוך השבעה נקיים, אמר לי השמשות דבכניסת לילה הראשונה דאי
 מר"ד הגר"י נדבירט שליט"א שצריכה לא שכיח וכלילה שניה נמי ליכא חששא
 לורדא שיהיה ארבעה ימים נשארם דמסתמא אינו משהה את המצוה ובעל
 בספירתה מיום הזרעה עד הטבילה, כלילה ראשונה, עכ"ל.

היתה כיום השישי לספירתה הצטרך ואמר לי הראש"ל הגר"ע יוסף שליט"א
 לספור יומיים נוספים (דהיינו סה"כ שאם הפעולה נעשתה באמצע השבעה
 חשעה ימים) לפני שיכלה לטבול. וכיון נקיים, צריכה לספור ארבע ימים (משום
 שההורעה נעשתה כיום אין החשש של פליטת שכבת זרע) ועוד יום אחד מיום
 הרמ"א שמה תשמש בין השמשות. למה הפעולה אבל אם נעשתה כהתחלת
 הדבר דומה לכלה כליל הנשואין כי גם השבעה נקיים (דהיינו כיום א' או ב')
 שם כיון שאין חשש של ביאה בבין תגמור את השבעה נקיים כרגיל⁶⁷.

צינונים והערות

65 כ"ל ק"ז סי' יג. 66 טהרת ישראל סי' קצו בבאר יצחק סי' יב. 67 וראה בטהרת הבית ח"ב עמ'
 צינונים והערות

ספר נשמת אברהם
 מהצורה שני' מורה
 ח"א
 ח"א
 ח"א

צ"ל אברהם - ספר נשמת אברהם

המזל נטורי זהב (סימן ק"י סק"ה), ממילא פשוט אם
 הן הארבע ימים פרסה נדה הדרה החמש של תשמיש בין
 השמות זכעילת מנוה, ולריכה להמתין חמשה ימים מן
 העולם מנוה, ומחיל למנוח יום הששי להשבון ז' נקיים. וכן
 זמנתי נמדרי טהרה (סימן ק"ג סק"ה). אך ודאי ימים
 האשונים לא יפלו, ועולה לה בחשבון החמשה שלפני ספירת
 ז' נקיים, דאינו דומה ללא ששמה ולא היה בעלה בעיר,
 דבאוקראינה, משא"כ בזה כיון דאסורה לשמש אין שש
 משום פליטת שכנת זרע, והדבר פשוט וא"ל ראה.

ובכ"ז מקום אביא קנא ראה, מדכתב רמ"א בהג"ה (בסימן
 ק"ד סק"א) אם חזרה וראתה וכו' ודינו כשאר דם
 וכל דבר, משמע להדיא דגם אם לפני ארבעים לזכר ושמונים
 גזרה כי או ג' ימים חזרה וראתה, ואחר כלות ימי טוהר
 פוסק לה, מכל מקום חושבת החמשה ימים שלפני הז' נקיים
 מיום לליחה בימי טוהר, דכללא כיל רמ"א דדינו כשאר דם
 וכל דבר, ואם כן הדברים בדם טוהר שאינו מדינא דגמרא רק
 מנהג שנהגו בזמן הזה מעצמן, כל שכן בדם בחולים שאסור
 מדינא דגמרא.

ועוד הנהא כתב הרמב"ם בכחובות (ע"י דף י"ו ע"ב) דדבר
 האסור לכחלה ואין נפקא מינה רק להכשיר דיעבד,
 לא ש"ך לגזור עליו לענין דיעבד, דכיון דכלאו הכי אסור
 לכחלה חשבו מלחא דלא שכיח דלא גורו בו רבנן, דלא שכיח
 שיעשה דבר זה דאסור לכחלה, והוצא בישועות יעקב (יו"ד
 סימן וט"ו פירוש הארוך ס"ק א'), וכן מבואר סברא זאת בדק
 הנהא ב"ח ראשון שער שני בד"ה גרסינן דף י"ד ע"א, ואם כן
 קצו להמתנת חמשה ימים משום גורה דשמה ותפלוט שכנת
 ז' וכאסורה לשמש משום דם טוהר או דם בחולים, חו לא
 פוסק לכתוב למגור, ועיין ש"ך יו"ד (סימן ק"ג ס"ק י"ג)
 ונקודות הכסף (סימן שמ"ב) על טורי זהב (סק"ג).

סימן קא

- א. אשה שניסתה ג"פ לחכך בשערות
 ומצאה דומין לקרמין שבער.
- ב. ברין חפיפה לנשים בבורית

ששאלת: אם די לאשה שניסתה ג' פעמים לחכך בשערות
 ומצאה דומין לקרמין שבער.

בית מאיר צורה דעה (סימן פק"ח סעיף ד') דחה הימר
 חייכוך בשמי ידים, ואין מועיל רק באופן שנמצאים על
 העד כשנוגעת בו על השערות מנחות דרך העברה כאופן
 הדביקה, והעיקר לבדקן אם נימוחו, ואם לא נימוחו כדינו רק
 נכנס קשה על הציפורן, אף שנעשו רחצים לא נימוח מקרי
 משישן ואם חסמה כן ג' פעמים א"ש עוד לבדוק. אבל בדביקה
 בחיכוך אינו דומה כלל למ"ש רמ"א (שם סעיף ד') בדביקה דלא

נימוח, להחם החוקה כודאי דקרטיין שראתה אין דם מדלל
 נימוחו, אבל מהחייכוך אין לזכר דודאי זה שמאלה על העד
 מהכניס הם דהנהו אחריני נינהו, רק ע"י נסיון החייכוך חלינן
 מספק שמה גם על העד הוא מכניס. ונשוא"ח הגאון בעל
 המניא (סימן י"ט) השיב שלשה נסיונות על הקרטיין, ונסיון השני
 לשפסף במטליח על השערות אם חמלא קרטיין, ונסיון ראשון
 ושלישי כתב אם חמשה ג' פעמים יש לטהרה לעולם בלא בדביקה
 זו, ונסיון זה השני לא כתב כן, מוכח דלא מהני רק לשעמה.
 ומה ששאל: על דברת הגשים שאין מותר לחפוף בוויף
 לפני הטבילה בתוך הביטול שרוחצין בו רק קודם
 שנכנסין לביטול.

הנהא בש"ך יו"ד (סימן ק"ט סק"ג) כתב דמומת לחוף
 צויף שאינו מסתבך, ואדרבה מנקה הזוהמא, וכן
 משמע בפרישה (סימן קל"ה סעיף י"ז), עכ"ל. ובפרישה שם
 כתב מוספין ורוחצין בצורית שקורין ויף. הרי דאין צביטול
 איסור משום מוויף ממוכו, דהא כתב מוספין ורוחצין.

סימן קב

- כשהתחייבו אנשי העיר להחזיק אלמנת רבם,
 מהו אם אח"כ נשאת לרב שבעיר אחרת
 ושוב נתאלמנה

ששאלתם: קהל שנתחייבו לאלמנת רבם ליתן לה כל ימי
 חייה סך קצוב לכל שבוע, ונשאת אח"כ לרב
 שבעיר אחרת ונתאלמנה שנית, וחובע[ת] מקהל ראשון מה
 שנתחייבו לה, ומשיבים דלא נתחייבו רק כשחקרא על שם
 עירם רבנית עיר פלוני, ועתה נקראת על שם עיר של רב השני.
 לע"ד אין בטענתם כלום, וראה מפוסק לזון בת אשתו חמש
 שנים ואח"כ נתגרשה ונשאת לאחר, דחייב ליתן
 המזונות לבתה, אף דעכשיו אינה נקראת חו בת אשתו, ויש
 אומדנא שלא נתחייב רק כשהיא בת אשתו, ומכל מקום חייב,
 כמבואר ריש פרק הנושא (כמונת דף ק"א ע"ב). ועיין טורי זהב
 חושן משפט (סימן סמך ס"ג) ובית שמואל אבן העזר (סימן
 קי"ד ס"ו ס"ק י"א).

ובנידון דידן ליכא אומדנא כלל והוי דברים שנלב, ואפילו
 כשהיתה תחת יד בעלה השני היו מחויבים ליתן לה,
 כמו בפוסק לזון בת אשתו חמש שנים ונשאת הנהא, אף דיש לה
 מזונות מבעלה חייב לזונה, כמבואר בפרק הנושא שם. ואף
 דיש לחלק דפוסק לזון בת אשתו הוא כמכר, משא"כ כאן הוא
 מחנה ומהני אומדן דעת כל דהו לדעת יש אומרים שנהג"ה
 חושן משפט (סימן ר"ז ס"ד ובסמ"ע ס"ק י'), מכל מקום כאן
 אפילו אומדן כל דהו ליכא, ובפרט שכל החיוב מלד רחמנות
 שלא היה לה פרנסה, אם כן אפשר נתחייבו לגמרי, וכמו שכתב
 בעיני זה בבית מאיר (אהע"ו שם ס"ו).

הרג"ל ר' צביאל זצ"ל און זרביאן פאלי"א

לבושי סימן קצו סעיף יא ס"ק ז-ח עז תסמ

לסמוך על דעת הרמב"ם דפולטת הוי רק עד ג' עונות. וכן נוטה דעת הגריש"א.

האופנים דיש להקל בד' ימים

ח ואין לשנות: ועי' פת"ש (ס"ק ט"ו) שהביא מהשל"ה דבאופן שע"י שתמתין ה' ימים, יצא ליל טבילה בליל שבת שאחר יו"ט, והיינו דע"י כך תרחיק החפיפה מהטבילה, והיא לא שימשה, מוטב שניח חומרא זו דהמתנת ה' ימים, ונחמיר שהחפיפה תהא סמוכה לטבילה. ועי' סד"ט (ס"ק מ"ב) שכתב לפי שיטתו לעי' (ס"ק ל"ט) דלדידן שמונים ד' ימים מיום ראייתה חו ליכא למיחש שמא תשמש ביה"ש, ואינה אלא חומרא יתירה, משויה אף היכא דשימשה יש להקל כדי להסמך החפיפה לטבילה, והיינו דבכה"ג הדרינן לדינא דהשו"ע. ובחכ"א ציין להסד"ט (ק"יז ס"ב, ועי' ער שם ס"ס י"ח). ולפ"ז בשעת הרחק כגון באופן דע"י שממתנת אינה יכולה להתעבר וכדו', ודאי דיש להקל שתמתין רק ד' ימים, עי' דוכב מישרים ס"י ח' ובחזו"א במכתבו בספר טהב"י. ולדינא נקטינן כהסד"ט דאף בשימשה סגי בד' ימים. ואף דלכאורה באופן שהטבילה היא בשבת שאחר יו"ט, היה אפשר לדחות הטבילה כדי להסמך החפיפה לטבילה, לא עבדינן הכי, משום ביטול פו"ד, ואף היכא דליכא ביטול פריה ורביה, כתב באגרו"מ (יורד ח"ד ס"י י"ז) אות כ"ג) דלא דחינן הטבילה כדי שלא לצער את בעלה, באופן שנודמן כן פע"א, עי"ש.

→ אם יום הוסת מצטרף לה' ימים וכן יוה"כ ות"ב

ואם התחילה ראייתה יום לאחר יום הוסת, אף שראייתה הייתה קצרה, דעת הגריש"א דעונת הוסת עצמה מצטרפת לה' ימים, כיון דהוי פרישות משום גדה, אבל עונת או"ז אינה מצטרפת לזה, כיון דהוי רק משום חומרא. ולפ"ז להמחמירים לחוש לעונ"ב יום ל' ול"א, וגם כהכו"פ דעונ"ב הוי מעל"ע וראתה בל"א, ה"נ דמצטרף יום ל' לה' ימים, אבל בשאר וסת אם העונה הייתה כיום דמעיקר הדין מותרת כלילה, אין מצטרף הלילה לה' ימים. וכן כשהיו לה ב' וסתות סמוכות זו לזו, ובשניה ראתה, דהעונה הראשונה מצטרפת לה' ימים. אמנם זה ודאי דיוה"כ או ת"ב אע"פ שחייבים בפרישות, אינם עולים למנ"ח ה' ימים, כיון שאין הפרישה בהם משום נדות. כן דעת הגריש"א. ובתשורת שי (ס"י ק') החיר אף כת"ב ויוה"כ, וכתב דכל שהיחה אסורה בתשמיש לא שייך לגזור לא שימשה אטו שימשה. וכדרכ"ח הביא בשם חוספות ירושלים להסתפק לענין מי שאסורה בתשמיש מחמת אכילתה, אי שייך לצרף ימים אלו, והשאר בצ"ע. וכדוכב מישרים (ס"י ח') נסתפק באופן שכביה"ש היחה אסורה משום נדות, כגון משום ענת הוסת, וראתה באותה ענת הוסת, דלכאורה באופן

לבושי

מצאה כתם ושימשה, לדעת השו"ע

ונראה דאף להשו"ע באופן דשימשה צריכה להמתין ד' ימים, דאף הש"ך לא רצה להקל אלא היכא דלא שימשה, וא"כ אף דכתמים דרבנן לכו"ע, מ"מ באופן דשימשה יש לה להמתין משום חשש דפולטת. ובספר האשכול נסתפק בכתמים אם תמתין, והצד להקל הוא משום דכתמים דרבנן. ונראה טעמו דכל עיקר החשש דפולטת הוא ספק, וא"כ בכתם דהוי דרבנן הוי ספק רבנן ויש מקום להקל.

דעת הסד"ט לענין דיעבד

ובסד"ט (ס"ק מ"ב) כתב דאף אם שימשה וראתה ראייה גמורה והמתניה ד' ימים, וטבלה ושימשה כריעכו עלתה לה טבילה, וכן אם לא שימשה קודם שראתה אף שלא המתניה כלל וטבלה ושימשה, עלתה לה טבילה, והיינו דכריעכו חזר הדין כדעת המחבר, אבל בשימשה קודם שראתה ולא המתניה כלל, אין מקילין וצריכה לחזור ולספור ולטבול. ונקטינן כדבריו לדינא. ונראה דהא דצריכה לחזור ולטבול היינו דצריכה להשלים את הימים שחסרו לוי נקיים, כגון שראתה ראיית יום אחר ביום ראשון, ולערב פסקה בטהרה וספרה ו' נקיים וטבלה בליל שני לשבוע הבא, ואם היחה ממתנת חמשה ימים, יום א' של ז"נ נופל ביום שישי, והשחא נמי נקטינן ליום שישי שבת ויום ראשון כג"י של ז"נ, וחסרו לה ד' ימים לוי נקיים, וא"כ אחר שימשה בליל שני, צריכה להמתין ו' עונות שלמות משום פולטת כדלהלן סי"ב ס"ק ג', והיינו ד' ימים עם יום שני, ואח"כ מיום שישי משלמת עזר ד' ימים לז"נ.

ראתה כתם ולא המתניה ה' ימים

ובפת"ש (ס"ק ט"ז) הביא מהחת"ס (סי' קפ"ח) דאם ספרה ז"נ על כתם בלי המתנת ה' ימים, אע"פ ששימשה סמוך למציאת הכתם, יש להקל שיעלו לה הנקיים. ולפום ריהטא נראה דאיירי אף שעדיין לא טבלה. ובחזו"ש תמה על דבריו, דהא אף בכתם בעינן ז"נ, היינו נקיים ממש שלא יהיה בהם חשש פולטת ש"ז, ואי משום דהוי דיעבד, לכאורה לא הוי דיעבד אלא היכי שכבר טבלה ושימשה כדי שלא להוציא לעו על הולד, אבל כל שעדיין לא טבלה הרי כידה למלאות המספר כדת.

ראתה כתם וספרה אחר ג' עונות לשימושה

יש שכתב ליישב דברי החת"ס, דאיירי כטבלה, אבל מ"מ ודאי לא איירי שגם שימשה אחר הטבילה. ולא נקטינן כדבריו אף בכתם. ומ"מ אם עברו ג' עונות משימושה וראתה כתם וספרה ז"נ וטבלה ושימשה, אף שלא המתניה אפילו ד' ימים אפשר דיש להקל כזה

סימן י

פרסה גדה לאחר בעילת מצוה מתי תפסיק במהרה

75

ע"ד השאלה ככלה אחר בעילת מצוה טרם כלות ארבע ימים פרסה גדה, ועמה השאלה מאימתי תחיל למנות ה' ימי טומאה כיון דבעילת מצוה כגי ד' ור"א ז"ל ז"ל ה' ימים, אם נאמר דתמנה מבעילת מצוה ובהוספת יום אחד, או דילמא זריכה להמתין ה' ימים מיום שפרסה גדה ואח"כ תמנה ו' נקיים.

תשובה

א) הגדה ביאור הך דינא שזריכה להמתין ד' או ה' ימים קודם ספירת ו' נקיים, כמבואר בשו"ע יו"ד (סי' קצ"ו סעי' י"א), טעמו מבואר, דהנה ידוע דכמו שזכה זריכה ו' נקיים, כמו כן הזכ כמבואר בחורה, והזכ שראה קרי בחוץ ימים הנקיים סותר יום אחד, כמבואר בגדה (דף ל"ו ע"א), וכן הזכה שפולטת שכבת זרע דינה כזכ שראה קרי שהרי דבר אחד הוא, וסותרת יום א', (עי' בגדה דף מ"ב, ושבת דף פ"ו ע"א), — ואף שהרשב"א זכ"ה"ל הביא בשם ראב"ד ז"ל שהוא רק לטוהרות ולא לבעלה, וגם דעת הרשב"א נוטה לזה וכחז שכן לא הביא הר"ף דין זה אמנם דעת רזחיינו בעל החוס' שם בגדה (דף ל"ג ע"א, בד"ה רואה) ור"ת ורבינו יונה מוכח שם בר"ש והטור והשו"ע דגם לבעלה הדין כן, ובשו"ע לא הביא כלל דעת הראב"ד, וכ"כ כתב שכן המנהג בכל זרפת ואשכנז, והרמב"ם (בפ"ו מהל' איסורי ביאה) ס"ל ג"כ דגם לבעלה סותרת אלא דאינו ס"ל (בפ"ה מהל' אבות הטומאה הי"א) דאינה סותרת רק כשפלטת תוך ג' עונות לשימושה, והיינו מעת לעת ומאז, דעונה היא י"ב שעות, כמבואר (בש"ך שם ס"ק י"ד), אבל כל הפוסקים סוברים כשפלטת תוך ששה עונות סותרת, וזה תלוי בפלוגתא דראב"ע ורבנן בשבת (דף פ"ו ע"א), ולאחר הזמן הזה אפי' פולטת אינה כלום דכבר אינה כשכבת זרע דכבר נסרחה והוי כעפרא בעלמא וכמיס פרוחיס, — ומטעם השם הזה נשי דידן אינן מתחילין למנות הנקיים עד יום ה' או ו' לשימושה, דלדעת המחבר והטור (סי' קצ"ו סעי' י"א) אין זריכה להמתין רק ד' ימים לשימושה וכיום ה' תחילת לפסור, שכחז כגון שמשא במוצ"ש"ק אינה מתחלת לפסור עד יום ה' לשימושה דקיי"ל אין ש"ז מסרית עד שיעברו עלי' ו' עונות שלימות מעת לעת, ואם שמשא במוצ"ש"ק ופלט ליל ד' קודם עת שימושה במוצ"ש"ק שבת עדיין היא עומדת בחוץ עונה שיסית לשימושה וסותרת, הלכך יום ה' יהי ראשון לפירחה, ותפסקו יום ד' לעת ערב ויום ה' עולה למנין עכ"ל, והיינו שיתוסף עוד יום רביעי דשמשא לא שלמו ג' מע"ל

שלימות, כן הוא מדינא דהטור ושו"ע, — אמנם הרמ"א שם הביא דעת רוב פוסקים סוברים להמתין עוד יום אחד, דהיינו שלא תחיל למנות עד עד יום הששי והוא יהי' יום ראשון לפירחה, דחיישינן שמא שמשא יום הראשון זיה"ש ותפסור שהוא יום, ואפשר שהוא לילה, ואם תחיל למנות מיום חמישי יהי' תוך ששה עונות לשימושה, ע"כ יש להוסיף עוד יום אחד, דמעמיה אי אפשר לכוף לדי טעות, וכן עיקר.

ב) א"ל ברמ"א שם מבואר לדינא, דאם כי אמנם עיקר הדין להזריח להמתין ה' ימים הוא מחמת השם פולטת שכבת זרע, שלפ"ז לא היינו זריכין להמתין להמתין רק באם שמשא עם בעלה, מ"מ המנהג במדינות אלו דאין חילוק בין שמשא עם בעלה ללא שמשא, ואין לשנות, דלא פלוג רבנן וגזרו לא שמשא אטו שמשא, ואפי' אין בעלה צעיר, מ"מ מחמירין, וכמבואר כ"ו שם בש"ך סק"ב, ובטור"ו סק"ו.

ג) ז"ל פ"י"ז נראה פשוט, דבנידון דידן שפירסה גדה לאחר בעילת מצוה, ודאי כגי למנות ה' ימים מבעילת מצוה, ולא זריכה למנות שית מיום שפירסה, שהרי באמת הך דלא שמשא גופה (דאמרין שזריכה להמתין ה' ימים) גזירה רחוקה היא, ורק משום לא פלוג רבנן גזרו שמשא אטו לא שמשא, וא"כ כ"ו ש"ך דוקא היכא שראתה צמי טהרה דע"כ"פ היא ראוי לשמשא ע"כ גזרו לא שמשא אטו שמשא, אבל אם היתה טומאה הן מכחם והן מבעילת מצוה או לידה וכיוצא צו מונה ימי טומאה מאז, — ויותר מזה סקר בס' חופפות ירושלים (סי' קצ"ו) הובא בדרכ"ח ס"ק פ"ו, לפי"ד הטור"ו סק"ו דגם בלא שמשא ולא הי' בעלה צעיר, לא חלקו חכמים בתקנותיהם, וזאת ככלה שפירסה גדה סמוך לחופפה, ואפי' אחר חופפה קודם שנתייחדה עם בעלה אין מתחנת כלל רק ו' נקיים, דבה לא ש"ך למיגור משום לא פלוג, דלא באה עדיין לכלל השמיש עמו, — וע"ז מסתפק בס' הנ"ל (לד' הטור"ו) היכא דאסורים בשמיש מתחנת איסור אחר כגון שהיו שניהם אכלים ר"ל, וראתה בסוף ימי אבילות, אי זריכה להמתין דאפשר דהכא לא ש"ך משום לא פלוג, עיי"ש, וא"כ כש"כ הכא בעמינו, שהרי שם היכא שהיו שניהם אכלים ר"ל, הרי בעלם מנד דיני טומאה וטהרה הרי ראוי היא לשמשא, ורק מנד איסור אחר (של אבילות) הרי נגרס במציאות שאין לשמשא, שלדעמי יש לכאורה לדמות זה לדינא דאין בעלה צעיר שג"כ מנד המציאות אין לשמשא, ואפי"ה מנד לא פלוג לא חלקו חכמים, וזריכה להמתין ה' ימים.

ד) א"ל דיש לחלק דשאני באין בעלה צעיר, דטור"ס ש"ך שיבוא בכל רגע ורגע ושרי מדינא לשמשא, אבל באופן שניהם אכלים לא שרו לשמשא מדינא, ונמנא דככל

מק א

הרב'ל' זן ז'ין ז'ילא ז'ילא ז'ילא

קלב אור

תשובות - יו"ד סימן ז' לציון

כסך מכורו. חמה אני מה שיך בזה היתר זה שולק שכירותו על השעה טרם הוציאם. הא אינו קוצץ לו אלא כעבור הריח שיהיה לו אחר שהוציאם, והיינו אחר שילוח אותם. וכע"כ לומר שקיבל כל האחריות לאו דווקא אחריות המעות. אף אחריות דמחמתיהו. והיינו העסקא שיקנה בעד המעות, אבל מכל מקום קשה אך אפשר זה. ואם הנותן מקבל עליו כל אחריות העסק הוא ודאי אף אחריות דוול צריך לקבל עליו. ואיך יש כמצאות אס קצץ ליתן ריוח עכ"פ אף אם יהיה הפסד בעסק, והוא ממש חותי דחורי. ומנית בסו"ד צ"ע.

ולענין ד' על פי דברי הריב"ש הנ"ל נראה לחיך. שכאמח אחריות דוול לא קבל עליו. אלא אחריות דאם יעני שלא יחול עליו שיעבוד נכסים, והקציעה שמקבל היא שכירות מעותיו. ובגד"ל ראינו להגד"פ זצ"ל בקונטרס הר צבי שכותב בפשיטות לאסור והיירא ריבית קצוצה, והוא הכלל העולה שאין דרך לחברה ללוות אלא על ידי עסקא. והלע"ז כחכה.

ככל הכבוד, ידיו ומוקירו
בן ציון אבא שאול

סימן ז'

בענין המנהג להמתין חמשה ימים לפני הפסק כטוהרה

שאלה: נשאלתי בדין אשה שמשך זמן ראייתה קצר וגמשך שלשה ימים, וגם זמן הביזן שלה מוקדם, ואם חמה חמשה ושבעה כמנהג, והיה טכילה אחר זמן הביזן, היאך נוהג כרי שחטכול קודם זמן הביזן.

תשובה הנה ברור שאם משך זמן ראייתה נגמשך כמה ימים, שאם חשב אחרי כן שבעה בנדרן דידן. היה משך זמן ראייתה קצר, שאם חשב שבעה נקיים מסוף ראייתה (בלא ספירת חמשה שלמים) לא יעבור זמן הביזן, אבל אם חספוד חמשה כמנהג, ואחר כך שבעה יעבור זמן הביזן. והודיתי לה. שיומיים קודם הוסת חשק ותאמר לבעלה סמאה אני. ואז חמשה חמשה ושבעה אנפשה חתיכה דאיסורא, ואז חמשה חמשה ושבעה וחטכול, דכיון שנאסרה לבעלה, חשיבא כסמאה ומנה חמשה ושבעה.

ולכ"כ למימר דהא דשריא אנפשה חתיכה דאיסורא הוא משום נדר, דהוי כאילו נדרה לאסור עליה הנאה השמישי, ובנדר לא אשכחן שהקלו חכמים שלא לטפור חמשה, שהרי גזרו לא

שמשו אטור שמשו, אלמא אף בלא שמשו מונה חמשה מיום שנמאה, וד"ה בנדר. שאף שנאסרה ולא שמשו, מונה חמשה מיום שנמאה, ואם כן ה"ה הכא לא יחטבל ממנה ספירת חמשה ימים מיום הוסת אף על פי שנאסרה לבעלה יומיים קודם לכן. וזה אינו, והעיקר להלכה דשריא אנפשה חתיכה דאיסורא הוא משום נאמנות. ויחטבאר כארבעה בקונטרס שריא אנפשה חתיכה דאיסורא לפיכך שפיר מונה חמשה ימים מאותו יום ששקרה ואמרה סמאה אני, וכיון שאחר חמשה היה נקיה, חוכל לספור שבעה ולטכול, ולשיקרא נמי לא חיישנן, וראיה לזה מהא דאיתא במס' כ"ב ודף קמ"ט ע"א (יש' דאיסור גיורא הוה ליה חייסר אלפי זוזי כי רבא, רב מרי ברבי, הורחו שלא בקדושה ולידתו בקדושה לבנו, ואילו רבא היה רוצה איסור רוצה להקנות לבנו, ואילו רבא היה רוצה לזכות בהם להצטום). אמר רבא, היכי דליקניה רב מרי להני זוזי, אי כיוונשה לאו בר ירושה הוא. אי במתנה, מתנה שכ"כ מרע כירושה שרייה רבנן וכ"ו, אי במשיכה ליתנה גביה, אי בחליפין אין מטבע נקנה בחליפין, אי אנב קרקע, לית ליה ארעא, אי כמעמד שלשותן, לא אוילנא, מחקיף לה רב איקא

בריה דרב אמי, ולודי איסור הלין זוזי דרב מרי נינהו, וליקנינהו כאוריחא, אדהכי נפק אוריחא מבי איסור (לומר הורה כן). איקפד רבא, אמר קא מגמרי טענא לאנישי ומפסרי לי, ע"כ. ומשמע שגם רבא לא הקפיד אמאי אלפיהו שיקרא, אלא הקפדה כעלמא דאלפתיה טענה להפסידו ממון. אלמא לא חיישין בהכי למיחזי כשיקרא, והיינו

אור תשובות - יו"ד סימן ז' לציון

קלב

טעמא, משום שעצם ההדאה היא לחובת עצמו, וכן הוסי' שם ודף מ"ד ע"ב) הוכיחו מהכא, דלגבי הודאה כעל דין, כיון דכמאה עדים דמי לא חיישין למיחזי כשיקרא, והיינו טעמא משום שמחייב את עצמו, והכא נמי כו"ד, שהדאה מודה שנטמאה. כיון דהויא לחובת עצמה, ליכא למיחש למיחזי כשיקרא.

L

סימן ז'

בדין הפסק טוהרה כשהרית

שאלה: אשה שבדקה עצמה שחרית ומצאה טוהרה, ושכחה לבדוק עצמה סמוך לבין השמשות, אם יש לסמך בזה ע"ד רמ"א שמיקל בדיעבד או דילמא יש להחמיר.

תשובה הנה מן השר"ע וירד סי' קצ"א (סי' פסק. שבעת ימים שהוזה סופרת מחמתין ממחרת יום שפסקה בו, וכן משפטה, אם הוראה שני ימים או שלשה ופסקה בלמראה, ובדקה ביום שפסקה כדי שתפסקו כטוהרה, ובדקה זו חוהיה סמוך לבין השמשות, ע"כ. וכתב על זה הרמ"א בהג"ה, וכן נוהגין לבחילה, ובדיעבד אפילו לא בדקה עצמה רק שחרית ומצאה עצמה טוהרה סגי בכך, ע"כ. ושם נאס' כ"ז, ראתה יום א' בלבד ופסקה בו ביום, צריכה לבדוק עצמה כמות דחוק, ושיחא שם כל בין השמשות, וטוים שם הרמ"א בהג"ה, ובדיעבד אם בדקה עצמה סמוך לביהש"מ ומצאה עצמה טוהרה, אף על פי שלא היה המון אצלה כל בין השמשות סגי, אבל בדקה שחרית לא מהני הואיל ולא ראתה רק יום אחד, ע"כ.

מבואר דס"ל לרמ"א, דבראתה יותר מיום א' מהני בדיעבד הפסיט שחרית, אפילו ראתה עוד בראתו יום, ועוד סובר, דבראתה יום א' בלבד מהני בדיעבד בדיקה סמוך לבין השמשות אף בלי מוך דחוק כל בין השמשות.

והנה יודע בשני בת רובים מחולקת הראשונים כדיון זה בדריקת שחרית להפסיט, וחלי

כביאור סוגיית הגמ' נדה (ס"ח ע"א), הביא דבריהם מן הבי" וס"י קצ"ח ע"ב, ע"ב, והלכריס ארוכים, והגאון בעל סדרי טוהרה (קצ"ח ס"ק ט') והחתי"ד (שם, ביאורים אה א"כ) כתבו לחלוק על הרמ"א בחני חתי דני, והוכיחו כן מדברי הוסי' (נדה ס"ח ע"ב ר"ה אמרו לו) דבראתה יום, אחד לא מהני הפרשה סמוך לביהש"מ אפילו דיעבד, אם לא שהניחה מוך דחוק כמא"מ מקום כל בין השמשות, ושכן מוכח מרש"י (שם דף נ"ג ע"א ד"ה לא הוהא), וכן ברין השני כשראתה כמה ימים ומפסקה כטוהרה ביום שראתה בו, לא מהני רק בדיקה סמוך לבין השמשות ולא קודם לכן, (והחתי"ד ס"ל יותר, דאפילו ראתה כ' ונ' ימים, ופסקה ביום שניוין ראתה בו, לא מהני רק בדקה מוך דחוק כל בין השמשות).

וגדולה מזו כתב בסדרי טוהרה שם, דהרמ"א סותר עצמו, שהרי ע"כ צ"ל דכל הפוסקים דסבירא להו בדריקת שחרית לא מהני אם פוסקת ביום א' לראייתה, ס"ל דלא מהני הפסקה סמוך לבין השמשות אלא על ידי מוך דחוק כל בין השמשות, ושכן נראה מדברי המניד משנה וכו'. וכן מבואר בבד"ה להר"ה ודף קס"ח, ולפי זה חמה על הרמ"א, שפעם פסק בהמחבר ובדיקת שחרית לא מהני ביום הראשון, ופעם פסק בדריקת אס בדקה עצמה סמוך לבין השמשות ומצאה טוהרה סגי, אף על פי שלא היה המון אצלה כל בין השמשות, ועוד האריכו שם בדבריהם ודחו דברי הרמ"א ופסקו להחמיר, עיי"ש.

השני תמוהים וכל דברי הרמב"ם (והמ"ט) ס"י קפ"ז סק"ד) רק להתמיר ולא להקל וא"כ אי אפשר להחשיב את הימים מהעונה עד מצאת היום כאשרין שהי ע"י בריקה הזוה מתרת לשמש ושוב היו בכלל גזרות ה"ל לא שימשה אטו שימשה ע"כ. עכ"פ מביאר מפסקן של הגר"ש ולא כמו שהבאתו שמכונא בספר פוח שער, אלא ריש לדון אם יום הוסף עצמו כן אפשר לצרף לפי הגר"ש דהיי כיום הוסף אף אם הכרוך יהיה אסור לה לשמש.

ולשוב כתב רלמעשה אמר לו הגר"ש אלישיב שליט"א שדברי החוט

פרק ל"ח

בהירושון של האור לציון דאשה שאסורה לבעלה מחמת "שו"א אנפשה" מצינף לה ימים רפולטת

דידך היה משך זמן ראייתה קצר שאם חשב שבעה נקיים מסוף ראייתה (בלא ספירת המשנה שלמים) לא יעבור זמן הבהיגן אבל אם הספור המשנה כמנהג ואח"כ שבעה יעבור זמן הבהיגן, והורה לה שיומיים קודם הוסף תשקף ותאמר לבעלה טמאה אני דאז תאסר לבעלה משום דשו"א אנפשה תחיתה דאיסורא ואז חמנה המשנה ושבעה ותטבול וכוון שגאסרה לבעלה תשיבא כטמאה ומנה המשנה ושבעה. וליכא לנימוך דהא דשו"א אנפשה תחיתה דאיסורא הוא משום נדר דהוי כאילו נדרה לאסור עליה הנאה תשמיש ובנדר לא אשכחון שהקילו חכמים שלא לספור המשנה שהרי גזיר לא שמשנה

א. מביא דברי האור לציון בשו"ת אור לציון (ת"א יו"ד סי' ר') להגב"כ אבא שאול שליט"א, נשאל באשה שמשך זמן ראייתה קצר ונמשך שלשה ימים וגם זמן הבהיגן שלה מוקדם, ואם חמנה המשנה ושבעה ימים (ולדעת הרופאים זה מונע ממנה להתעבר) היאך תבליח אחר זמן הבהיגן ועי"ז תוכל כס"ד ליכנס להריון ע"כ.

ועי"ז השיב הדגה ברוב שאם משך זמן ראייתה ומשך כמה ימים, שאם חשב אחריו כן שבעה נקיים יעבור זמן הבהיגן אין לה מה לעשות, אולם בנידון

שאנה נכנסת להריון מחמת שממתת ה' ימים מצד להקל יע"ש, וכן נקט בפרס שבחה (סק"ס אות ו') ועי"ש שמביא דהפוסקים דנו אם היו אסורים בהמשש מחמת אבילות אם מצטרף לה ימים רפולטת, והאג"מ כנראה דס"ל דאפי' פירשו מחמת אבילות גם מצטרף וכשיעורי שבה"ל אות ג' לא הכריעו אפ"ש לצרף יום הוסף, וכשיעורי הגר"י קילין שליט"א (עמוד רס"א אות י"ג) כתב ד"ל ראתה מיד לאחר עונת וסתה (והרי זו אסורה בהמשש) הרי היא מונה עונה זו לדיון פולטת עכ"ל, ואם נאסרה מחמת דם בחולים ואח"כ פירסה נדה נקטו הפוסקים עיין בדרכי תשובה ומונה משעה שנאסרה מחמת דם בחולים.

ולרינא כנראה דהרוב מישרים מחמיר בה יע"ש. ודוקא באשה

פרק ל"ח

לא ברקה בעי"כ ואחר כמה ימים הניע וסתה האם אפשר לצרף כל הימים שבחנתים

שיגיע כבר זמן וסתה ולאחר ג' ימים שראתה שאינה מקבלת וסתה ברקה עצמה ומצאה מראה טמא, ונשאל אם אפשר לצרף ה' ימים מיום הנ"כ בשביל המחנת ה' ימים רפולטת. ועי"ש שד"ן אי נימא שמה שמצאה ביום ה' לעי"כ לא היה רואה חרשה אלא חוכית שכבר היה הדים משעת העונה ולו יצוייר אם היתה ברקה לפני כן כבר יחתה רואה דם לפני כן נמצא שאסורה מומן העונה וצריכה להשלים רק עור ב' ימים.

בספר פוחת שער (להרב פורדמן מלונדון חתני של הרב פדווא) כס"י ט"ז אות י"ב כתב אם לא ברקה עצמה אחר עונה בינונית וממילא היתה אסורה כ"ז שלא ברקה ובינוניים הניע וסתה או שמצאה כהם חוכל למנת היה ימים מיום הנ"כ עכ"ל.

ועיין בספר שביל טהרה (הרב שטרן) סי' נ"ה שדן באשה שהגיע זמן עי"כ שלה ופירשה ושכחה לברוק וחשבה

ומפסקת כטורה או היומיים אין להחזיקה ע"י ימי טולאה מתשמיש מצטרפים, לענין דפשוט דכן מצטרפים בעלה שלא תפלוט כאמצע ז"נ והרי איכא דכלום טעמא דהאי מילתא של י"ה ימים ה' ימי הרחקה מסך טומאה עכ"ל.

אשה שאינה נכנסת להריון משום שממתנת ה' ימים דפולטת אם מהני שתדלג על טבילה אחת (ולא תצטרך להתמתין ה' ימים דפולטת)

א. שיטת הנרצ"פ ששימשה אי"צ להמתין משום פולטת דבכה"ג לא גורו יעו"ש הטעם ובתוך דבריו כתב דהרי אם הייתה מאחרת טבילה שעה או שעתיים והיתה וראה לפני הטבילה הייתה יכולה ללבוש מיד לבנים יעו"ש הרי מבואר דכ"ז שלא טבלה אין הגזירה של לא שמששה אטו שמששה עכ"ל בקיצור.

ב. בדוכב מישרים מבואר דלא כהנרצ"פ (ח) שכתב בתוך דבריו דחזו"ן דגם היכי שראתה פגם שניה רמונין השש ואח"כ ראתה פגם שניה רמונין השש עונות מראה שניה ואינן מונות אלא מיוזם ו' אע"ג דלא שייך לגזור שם אטו שמששה. וכן מבואר בט"ז סק"ז לענין אלמנה [כלה] שראתה קודם החופה שהתיר רק משום שעריו"ן לא באחה לכלל השמיש עמו ואע"ג דודאי ראתה קודם מ"מ לא התיר רק מטעם הנ"ל. ועיי"ש שדו"ח לחלק בין אם כבר יכלה לטבול דבזה גזרינן לא שמששה אטו שמששה כ"ז אם לא

אטו שמששה, רזה אינו דהעיקר להלכה דשו"א אנפשה חתיכה דאיסורא הוא משום נאמנות, (והגאון הנ"ל האריך בזה באה"ע סי' א' ב' ג') והוי כאילו נטמאה ודאי לפיכך שפיר מונה חמשה ימים מאותו יום ששקרה ואמה טמאה אני וכיון שאחר חמשה יהיה נקיה תוכל לספור שכעה ולטבול, ולשיקרא נמי לא חיישין יעו"ש בטעמא דמילתא עכנו"ר.

ג. משא ומתן בדברי האור לציון הנה נראה מדבריו דפשוט לו דהיכא דאסורה בתשמיש מחמת איסור אחר לא משום איסור נידות אינה יכולה להחשיב ימים אלו בתוך חמשה ימים אמנם יעו"ן מה שכחבנו בסעיף זה דיש דס"ל דכן מצטרף לחשבון החמשה ימים ולא גזרו בזה לא שמששה אטו שמששה כיון דבמצ"אות היחה אסורה בתשמיש יעו"ש. ואחר שהוכחנו מדבריו דס"ל דהיכא דאסורה מחמת איסור אחר אין הימים נחשבים בחשבון הה' ימים שצריכה להתמתין לפני שמחללת לספור ד' נקיים לפי"ז יש לדון דאף אם נקוט דשו"א אנפשה מדין נאמנות אחי"ן עלה מ"מ י"ל דאין מצטרף להי' ימים כיון דאליכא דאמת הרי אינה נדה רק הבעל חושב שהיא נדה וא"כ י"ל דכן גזרו לא שמששה אטו שמששה דאף דכ"ז שלא נתנה אמתלא בעלה לוקה עליה מ"מ נראה לכא"ו דאם בעלה יבא עליה ואף אחו לא יראה לא יקבל עונש כשמים כבועל נדה אלא עונש על מה שעבר על הדין דבשו"א אנפשה אסור לבא עליה אם אינה נותנת אמתלא, וצריך לעיין בזה, וכעצם חידושו

ד. שיטת הגר"ק והשכה"ל ובשעריו"ן הגר"ג קרליץ שליט"א (עמוד רס"א אות י"ב) כתב וד"ל אשה ששיקרה לבעלה שראתה עוד קודם שבאמת ראתה, ונאסרה עליו מדין שו"א נפשה חתיכה דאיסורא, יכולה להחשיב ימים אלו להתמתן ימי פולטת, שהרי אסורה עליו משום נדה, עכ"ל. ובשו"ת שבה"ל (ח"ט סי' קע"ו אות ו') כתב וז"ל אם אמה לבעלה טמאה אני ונתנה אמתלא באופן שאינה נאמנת ולאחרי יומיים הגיע וסתה וראתה ג' ימים האם היומיים מצטרפים לה' ימים